

NORSK SJAKK BLAD

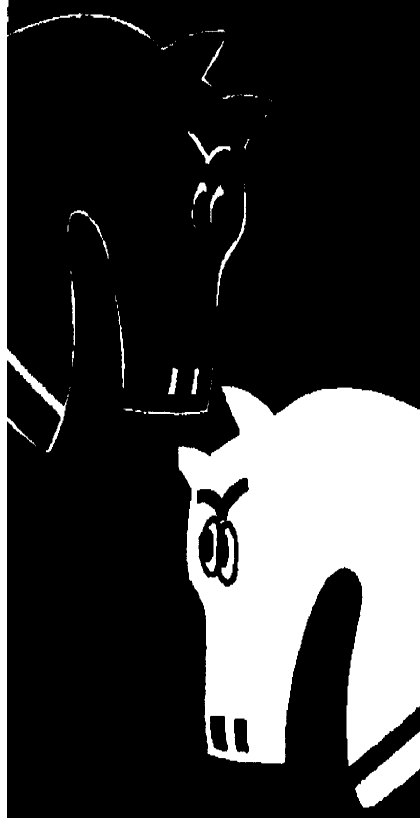
Kortsjnoj (73)

satte spiss på sjakkfesten
i Drammen

nr. 1
2005

træk
vind

POLITIKEN
CUP

Copenhagen Chess Festival
27. Copenhagen Open
POLITIKEN CUP
16.juli - 24. juli 2005

Skandinavias største og sterkeste åpne sjakkturnering fortsetter suksessen med større premier og flere sidearrangementer. Premiefondet er økt med 17 000 kr. Premiene tar hensyn til kvalitetsberegning der høyeste og laveste motstanderscore strykes. Arrangørene håper på enda en deltakerrekord.

Spillested:

Quality Hotel Høje Taastrup, Carl Gustavsgade 1, Taastrup.
hotellpriser: enkeltrom 640 kr; dobbeltrom 790 kr; dobbeltrom + ekstraseng 890 kr. Kjøp av nordisk hotellpass (100 kr) ved ankomst gir gratis overnatting hver 5. natt.

Hotell bestilles på e-post:

info.hoeje.taastrup@quality.choicehotels.dk

Bookingkode: Chess

Mer informasjon og online påmelding på www.politikencup.dk

Praktiske opplysninger:

- Turneringen spilles etter FIDEs Sveitsersystem.
- Registrering lørdag 16. juli kl. 10-12.
- Starttidspunkter: 1. runde lørdag 16/7 kl.14; 2. runde søndag 17/7 kl.09; 3. runde søndag 17/7 kl.17; 4.-7. runde mandag 18/7 til torsdag 21/7 kl.16; 8.runde fredag 22/7 kl.12; 9. runde lørdag 23/7 kl.12; 10. runde søndag 24/7 kl.09.
- Betenkningsstid: 2 timer på 40 trekk / 1 time på resten – totalt 6 timer spill.
- Mulighet for GM- og IM-normer, samt FIDE-elo.
- Internettdekning med liveoppdatering.
- Lysjakkturnering fredag 22. juli kl.19.30.
- Barnesjakkturnering tirsdag 19. juli kl.9-14.

Hovedpremier (DKK):

1. 15 000 2. 12 000 3. 10 000 4. 8 000 5. 6 000 6. 3 000 7. 3 000
8. 3 000 9. 2 000 10. 2 000 11. 1 000 12. 1 000

Ratingpremier:

3 pengepremier 1. 3 000 2. 2 000 og 3. 1 000 i hver av de følgende gruppene: 1000-1300, 1301-1600, 1601-1900, 1901-2100 og 2101-2300.

Startavgift:

GM/IM/WGM/WIM	Gratis
FM/WFM	400 kr.
Juniorer (født 1985 el. senere)	500 kr.
Seniorer (født 1939 el. tidligere)	500 kr.
Spillere med ELO	800 kr.
Spillere uten ELO	900 kr.

Påmelding:

Lars Bech Hansen, Hjerterbjærgparken 20, Kvarmløse, DK-4340 Tølløse
E-post: formand@ksu.dk

Betaling:

giro 269-7289

Påmeldingsfrist og betalingsfrist fredag 1. juli 2005

Etter denne dato kommer et tillegg på 100 kr.

Innhold

Nr. 1 • 2005 • årg 71

Smartfish Chess Masters	4
Presidenten hilser	12
Drammen International	12
Kasparov i Norge	16
Ratinglister	19
Nærmere løsning på julenøttene	20
Amatører og proffer	27
Seriesjakk	32
Leffis lille lure	34
Seniorsjakk	35
Bokmelding	36
Altasaken	37
Liv og røre i sjakkpressen	38
NGP	40
Turneringsinfo	41
Forbundsnytt	42

WIM-napp til Ellen Hagesæther på overtid i Drammen.

NORSK
SJAKK
BLAD

www.sjakk.no

Redaktør: Atle Grønn
e-post: agrn@chello.no
tlf.: 22 95 05 51
Stavangergt. 5, 0464 Oslo

Medarbeidere i nr. 1:
Torstein Bae, Rune Elven, GM Leif
Erlend Johannessen, Carl Peter
Kirkebø, IM Kjetil A. Lie, GM Aleksej
Lugovoj, Richard Wicklund-Hansen,
Øistein Yggeseth

Redaksjonen avsluttet 18. januar 2005.
Norsk Sjakkblad er medlemsblad for Norges
Sjakkforbund. Synspunkter som framføres i
bladet er ikke nødvendigvis i samsvar med
sjakkforbundets offisielle mening.

Årsabonnement for ikke-medlemmer koster
kr 200. Ved abonnementsbestillinger, adresse-
endringer m.m., kan man henvende seg til:

Norges Sjakkforbund
Frennings vei 3, 0588 Oslo
Telefon 22 15 12 41, telefaks 22 71 00 07,
e-post sjakkfor@online.no
Generalsekretær: Bjarke Kristensen

Annonsepriser nr. 2 2005:

Alminnelig side (svart-hvitt): helside kr 3000,
halvside kr 1800, kvartside kr 1000

2. og 3. omslagsside (farger): helside kr 3600,
halvside kr 2400

4. omslagsside (farger): helside kr 4000.

50% rabatt på rene turneringsannonser!

Spesialpris for turneringer i Norges Grand Prix:
helside kr 1100, halvside kr 600, kvartside kr 350

Utgivelsesplan 2005:

Nr 2/2005 har deadline 1. mars 2005.

Trykk: Allservice AS, Stavanger

Sjakkalliansen Buskerud med sjakkfest ti dager til ende:

Drømmen om Drammen

Forventningene var høye. Slike turneringer har vi ikke hatt siden Gjøvik 1983 og Oslo 1984. Men dette skulle i tillegg være så mye mer. En media-begivenhet og en masse-mønstring.

av Atle Grønn

Med andre ord: en moderne *festival*. 100-års jubelanten Drammen Schakkklub og noen andre runde årstall i regionen skulle

feires. Et fint påskudd for å realisere noen drømmer hos sjakkfantasten Øystein Brekke. Entusiasmen hans smittet over på sjakklivet i Drammen. Man skapte drømmen om NM for barnelag, drømmen om hundrevis av sjakkspillere i evig korridorvandring fra spillelokale til kommentatorrom, fra sjakkleir til møte med Magnus. Sjakk og Drammen – et spill og en by som hver for seg ikke er bortskjemt med oppmerksomhet – skulle sammen prege media og internett i en døsigg romjultid. Drømmen som begynte å vokse for et halvt år siden, kulminerte

med et gedigent førstesideoppslag i Dagbladet 2. juledag.

Så kom den tragiske flodbølgen, og sjakken og Drammen var plutselig mindre viktige enn noen gang. Men festivalen rullet sin gang, med sjakkfolket trygt samlet på Rica Park Hotel. En virkelighetsflukt, selvsagt, men er det ikke det sjakkspillet alltid har vært? Og følelsen av sjakkfest i Drammen ble virkelig nok gjennom 10 dager og 10 arrangementer.

Superreserven

Magneten som trakk sjakkspillerne til

Smartfish Chess Masters Drammen 27.12.04 - 05.01.05

1	GM Aleksej Sjirov	Spania	2726		½	½	1	½	1	1	½	0	1	6
2	GM Peter Heine Nielsen	Danmark	2663	½		½	1	1	½	½	½	1	½	6
3	GM Luke McShane	England	2629	½	½		0	½	½	1	1	½	1	5½
4	GM Bartłomiej Maciejja	Polen	2613	0	0	1		0	½	½	½	1	1	4½
5	IM Kjetil A. Lie	Norge	2474	½	0	½	1		1	½	½	½	0	4½
6	GM Viktor Kortsjnoj	Sveits	2601	0	½	½	½	0		½	½	1	1	4½
7	GM Leif E. Johannessen	Norge	2519	0	½	0	½	½	½		½	1	½	4
8	GM Aleksander Khalifman	Russland	2669	½	½	0	½	½	½	½		½	½	4
9	GM Magnus Carlsen	Norge	2581	1	0	½	0	½	0	0	½		½	3
10	GM Antoaneta Stefanova	Bulgaria	2523	0	½	0	0	1	0	½	½	½		3

Foto: Rune Elven

Drammen, var naturlig nok tidens sterkeste turnering på norsk jord, *Smartfish Chess Masters*. Før start dreide mye seg om Magnus, men sjakkfolket hadde heller ikke glemt Simen Agdesteins gamle tryllekunstner – og håpet på noen uventede sprell fra den kanten.

Da Simen måtte trekke seg dagen før 1. runde med 40 i feber og lungebetennelse, kunne ikke arrangøren få en bedre reserve enn Porsgrunns Kjetil A. Lie (24). Med han på plass var det fremdeles rom for uvanlige sjakklike krumspring – og i tillegg fikk publikum et nytt spenningsmoment: Ville han klare sitt tredje stormesternapp i løpet av et år?

I et felt som Smartfishturneringen kan man ikke seile inn til stormesterkravet på 50%, men Kjetil satset på sin vanlige, publikumsvennlige kafesjakk. Da kan det skje at man blir feid av brettet som hvit i den romantiske Evansgambiten, som i partiet mot Stefanova i 7. runde. Men man kan også ro i land remis mot eks-verdensmester Khalifman etter et intuitivt kvalitetsoffer (runde 5) eller lure et helpoeng fra selveste Kortsnoj med et uklart posisjonelt offisersoffer (runde 8). Blant mye publikumssjakk var gjørmebrytingen i 4. runde mot europamesteren fra 2002 kanskje det mest tøylesløse:

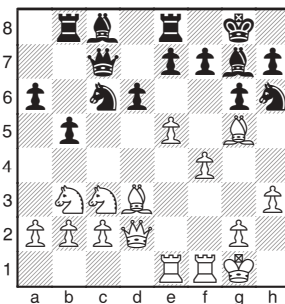
Lie kommenterer

GM Bartłomiej Macieja, (2613) Polen
IM Kjetil A. Lie, (2472) Porsgrunn
 Siciliansk, akselrert drage

1.e4 c5 2.Sf3 g6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Lg7 5.Sc3 Sc6 6.Le3 Sf6 7.Lc4 Da5

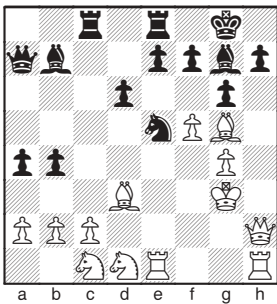
Dette trekket er ment å forhindre lang rokade. Macieja er spesialist på stillingstypene hvor hvit og svart rokerer til hver sin side. **8.0-0** 8.f3?! Db4 9.Lb3? Sxe4! er hva svart håper på, men selvsagt kjente Macieja til denne fellen. **8...0-0** Her er 9.Lb3 det mest normale, men hvit velger et interessant alternativ. **9.Sb3 Dc7 10.Lg5** Poenget er å hindre svart i å spille d6, da dette vil falle i grus etter Lxf6 fulgt av Sd5. **10...a6 11.Ld3** En nyhet, for meg i alle fall! Jeg har tidligere sett trekkene 11.a4 og 11.f4 nevnt som det vanligste. 11.Lxf6 er derimot ikke like godt nå, da svart rolig kan spille 11...Lxf6 12.Sd5 De5. **11...b5 12.Dd2** Min motstander hadde her brukt enormt med tid, ganske uforståelig egentlig. Men han var ubekvemt med å flytte dama fra diagonalen d1–h5, da han ville bevare muligheten til å spille Df3. Dog fant han ikke andre vettuge trekk, og måtte oppgi denne ideen. **12...Te8?!** Dette angret jeg på umiddelbart. 12...e6 var riktig for å hindre alt tull med Lxf6 fulgt av Sd5. **13.Tae1**

Naturlig og godt! **13...Tb8** Her hadde jeg skikkelig vanskelig for å finne et godt trekk. Jeg ville gjerne spille 13...e6?!, men trekket har en stor hake ved seg: 14.f4! b4 15.Sd1 d5? 16.Lxf6 Lxf6 17.exd5, og hvit har vunnet en bonde. Uten trekkene Te8 og Tae1 innskutt, ville ikke denne problemstillingen vært aktuell, da svart kunne ha tatt igjen på d5. **14.e5! Sg4!?** 14...Sxe5 15.Txe5 Sg4 16.f4 Sxe5 17.fxe5 Lxe5 likte jeg ikke, da jeg regnet hvits trykk i de åpne linjene, samt hans aktive offiserer, for å gi ham klar fordel. Det var også et poeng å komplisere stillingen så mye som mulig, da hvit allerede var i begynnende tidsnød. **15.f4 d6 16.h3 Sh6**

17.g4! Macieja spiller her meget godt, og sikrer seg med dette trekket materiell fordel, uansett hva jeg finner på. Springerer på h6 er i store problemer, og jeg så meg nødt til å

forsøke å skape så mye kaos som mulig i hans kommende tidsnød. **17...Da7+ 18.Kh2 b4 19.Sd1 Lb7!** Jeg tenkte at denne diagonalen ville bli ubehagelig å ha med å gjøre, noe den også blir! **20.f5?!** Ser jo godt ut, men jeg får nå akkurat det motspillet jeg trenger. **20.exd6!** var det beste, og svart har etter dette store problemer med å finne motspill. **20...Sxg4+!** Nå blir det virkelig liv i de svarte brikkerne! **21.hxg4 Sxe5 22.Kg3 a5!** Dette var jeg godt fornøyd med! Planen er å plage springeren, samt å aktivisere dama. **23.Dh2** Søker motspill i h-linja, da svarts initiativ begynner å se faretruede ut. **23...a4 24.Sc1 Tbc8** Det gjelder å få med så mange brikker som mulig, og tårnet blir nå særdeles aktivt i den halvåpne c-linja. **25.Th1**

25...h5! Jeg lot meg aldri friste til å innkassere tårnet på h1, da min løper på b7 er kimen til hvits problemer. **26.gxh5 Sf3** Denne er vond å få mot seg med knappe 2 minutter igjen på 13 trekk! **27.Le3 Da5 28.Dh3 Sxe1** Det er nå på tide å tenke materiell, selv om dette ikke har stått i fokus så langt ... **29.Txe1 b3!** Nok et ekkelt trekk i tidsnøden (*hvit har igjen 12 sekunder til tidskontrollen — red*). **30.Tf1 30.Sc3** var en mulig forbedring. **30...bxc2 31.Sf2?** Her hadde hvit en meget interessant mulighet i **31.fxg6!** Ingen av oss hadde sett på dette i kampens hete, men Fritz foreslo trekket i kommentatorrommet. Dog vil jeg tro at svart fortsatt har de beste sjansene, men i praktisk spill vet man aldri. Det kunne fulgt **31...Le5+ 32.Kf2 cxd1S+ 33.Ke2 Tf8** og svart ser ut til å holde unna. **31...Le5+ 32.Kh4 Lf6+ 33.Kg3 gxf5!** Etter dette er det utvilsomt svart som har kommandoen! **34.Dxf5 Dxf5 35.Lxf5 e6 36.Ld3 Lxb2 37.Se4 Lxe4 38.Lxe4 f5 39.Ld3 Tc3 40.Ld2 Ta3?!**

Ratinghumor. *«Jeg kan søke om å få overført poeng fra en annen spiller.»* Kjetil A. Lie til NRK på spørsmål om hvordan han skal få tak i de to ratingpoengene han mangler for å bli formelt utnevnt til stormester.

Tidsnøden er overstått, men mitt siste trekk var ikke optimalt. **40...Tc8!** vant enklere, etter for eksempel **41.Lxc3 Txc3 42.Kf4 Lxc1+ 43.Txc1 Txd3. 41.Tf3?!** Heldigvis for meg var ikke min motstander sikker på at 40 trekk var gjort, og slang ut et siste trekk for sikkerhets skyld. Hadde han tatt seg bedre tid, hadde han nok spilt **41.Lb4! Lxc1 42.Lxa3 Lxa3 43.Lxc2** hvoretter svart må kjempe betraktelig mer for seieren. Dog bør det vinnes, med tanke på de tre sammenhengende fribøndene. **41...Tc8 42.Kh4 42.Kf2** var kanskje et bedre forsøk, men som vi begge hadde sett, vinner svart etter den forserte varianten **42...Lxc1 43.Lxc1 Txa2 44.Ke2 Ta1 45.Kd2 a3 46.Lxc2 Ta2 47.Tc3 Txc3 48.Kxc3 Ta1 49.Lh6 (49.Lg5 a2 50.Kb2 Tg1 og svart vinner.) 49...Kh7! (49...a2? 50.Kb2 Tc1?? 51.Lxc1) 50.Lf8 a2 51.Kb2 Tc1. 42...Kf7 43.h6 Tg8! 44...Tg1** trues nå ganske hardt, så hvit ser seg nødt til å gj sin fribonde. **44.h7 Th8 45.Kg3 Txb7 46.Lxc2** Og nå en fin avslutning på et meget interessant parti: **46...Lxc1 47.Lxc1 Th3+! 48.Kxh3 Txf3+ 49...Tc3** kommer i neste trekk, og hvit gav naturlig nok opp. **0-1**

Sjirovs trylleslag

Kjetil Lie ble den norske profilen i Smartfishfeltet. Helt i toppen var det naturlig nok ikke plass til nordmenn, men dansken Peter Heine Nielsen markerte seg tidlig som en mulig turneringsvinner. Med sin helproffie stil ble det tre seire og seks remiser uten noen gang å ha vært i tapsfare. Verken Magnus eller Kjetil var i nærheten av brettet i møtet med Nordens sterkeste spiller.

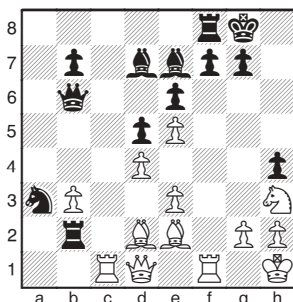
Den største stjernen, verdenstoppen Aleksej Sjirov fra Riga, startet tregt, men vant til slutt nok partier til å ta igjen dansken på «kvalitet». Opphentingens startet i 4. runde da turneringens to største personligheter tordnet sammen:

GM Aleksej Sjirov (2726), Spania

GM Viktor Kortsjnoj (2601), Sveits
Fransk

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Db6 5.Sf3 Ld7 6.Le2 Sc6 7.O—O cxd4 8.cxd4 Sge7 9.Sa3 Sf5 10.Sc2 h5?! 11.b3? Sjirov sukket og stønnet over dette trekket senere på kvelden i kommentatorrommet. Det riktige trekket er **11.Ld3** med ideen å bytte på f5 og ødelegge svarts bondestruktur. Svart kan spille **g6** og **gxf5**, men på

grunn av h5-trekket er g5-feltet varig svekket, og hvit kan plombere g5 og fjerne alt svart motspill. Det taktiske poenget er: 11.Ld3! Sfxd4 12.Sfxd4 Sxd4 13.Le3 Lc5 14.b4 Sxc2 15.Lxc5. **11...a5!** Kortsjnoj utførte dette trekket med en autoritet som fortalte Sjirov at han hadde forstått hvits feil i forrige trekk. Nå fungerer ikke 12.Ld3 lenger på grunn av slaget på d4 (b4-feltet er dekket slik at svart har Lc5 til rådighet). **12.Lb2 Le7 13.Se3 Sxe3N 14.fxexa4 15.Tb1** «Et merkelig trekk, men hva skal jeg gjøre?» (Sjirov). **15...axb3 16.axb3 Ta2 17.Kh1 Sb4! 18.Lc3 0-0** Underveis lurte publikum på hvor svart skulle gjemme kongen. Her kom svaret. Den gamle regelen om at kongen og tårnet bytter plass. **19.Sg1! h4 20.Sh3 Sc2 21.Ld2 Sa3?! Kortsjnoj har alltid vært grisk. Lb5 nå (eller senere) sikrer svart en posisjonell fordel. Hvit mangler motspill og kan bare håpe på remis, ifølge Sjirov. **22.Tc1 Tb2****

23.b4! Som en av verdens beste angrepsspillere legger Sjirov en djevelsk felle. Tilsynelatende spiller han på dronningfløyen, men drømmer allerede om 31.Tcxf8 matt! Men først må han ha g5-feltet for hesten som kommer umerkkelig hoppende fra g1 via h3. Løperen må altså bort fra e7. Kortsjnoj hadde en siste sjanse til her å spille 23...Lb5. **23...Lxb4? 24.Ld3!! g6** Hovedvarianten er guddommelig: 24...Lb5 25.Lxb4! Txb4 26.Lh7+! Kxh7 27.Dh5+ Kg8 28.Sg5 Ld3 29.Dxf7+! Txf7 30.Tc8+ Tf8 31.Tcxf8#; eller 24...Txd2 25.Lh7+! Kxh7 26.Dh5+ Kg8 27.Sg5 Ta8 28.Dh7+ Kf8 29.Dh8+ Ke7 30.Txf7#. **25.Dg4!** Svart gav opp da hvit truer både Lxg6 og Dxh4/Sg5 med avgjørende mattangrep. **1-0**

«En plattform, men ...»

En sliten, men fornøyd leder av organisasjonskomiteen, Øystein Brekke (48), puster ut med barnesjakk på Modum mandagen etter festivalen.

Et kjempeløft. Øystein Brekke (til venstre) og Svein Erik «Sølvkongen» Lurdalen. Sistnevnte la ned utallige timer for å sikre den tekniske og praktiske gjennomføringen av festivalen.

Han er lettet over positive tilbakemeldinger fra grunnplanet i sjakkmiljøet i Drammendistriktet, nå som hverdagen er tilbake med klubbkvelder og barnesjakk. – En slik festival krever stor innsats fra mange aktører, amatører som skal levere profesjonelle tjenester. Det var flott å se hvor mange som stod på underveis. Et par av oss var nok ganske utslitte allerede før det startet, etter et halvt år med forarbeid.

Hvordan er du fornøyd med oppslutningen fra sjakk-Norge?

– Vi satsset på 400 deltakere fordelt på 10 arrangement – og fikk over 500! En nøkkel var den åpne stormesterturneringen. Her hadde vi en utfordring: hvordan reklamere for en ny, ukjent turnering? Hans Olav Lahlum var rett mann for jobben med sin unike kontaktflate. Jeg lurte på hva vi skulle gjort uten hans adressebok med e-poster – det er jo ganske forbausende at vi ikke har et skikkelig e-post-kontaktnett i sjakk-Norge. Men med Hans Olavs kundeoffensiv kom det 87 spillere, 7 mer enn budsjettert. Vi kunne kanskje ønsket noen flere på barnesjakken, men her er det foreldrene som holder igjen. Barna vil gjerne spille, men det er vanskelig å rokke ved familietradisjoner og juleferie.

Hvordan gikk økonomien?

– Med tanke på at vi begynte på null og prøvde å selge en ganske abstrakt idé for et halvt år siden, må vi si oss fornøyd. Det blir muligens et lite un-

derskudd, men det koster jo litt med en skikkelig jubileumsfeiring.

Er det håp om en gjentakelse?

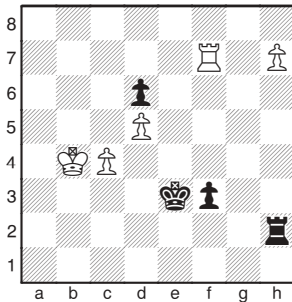
– Å matche dette blir vanskelig, men på den annen side vil forberedelsene bli mye enklere neste gang. Nå har vi jo en plattform å bygge på, et konkret produkt å presentere for sponsorene. Innerst inne håper jeg jo at man kan få til noe liknende i Drammen eller et annet sted, men det er for tidlig å snakke om slikt nå. Jeg tror for øvrig Drammen er en egnet by, også hotellet virket fornøyd.

Du hadde store planer for media...

– Ja, tenk hvordan det kunne blitt etter Dagbladets første sideoppslag med Magnus 2. juledag, dagen før 1. runde... I anstendighetens navn holdt vi en lav profil da flodbølgen kom, samme dag som turneringen startet. Mot slutten markerte vi oss litt sterkere, og det var jo bra timing av Magnus å vinne 7. runde mot Sjirov. Om han hadde vunnet i 3. runde, ville det nok ikke hatt samme gjennomslagskraft på grunn av de tragiske omstendighetene. De siste dagene kom jo også Kjetils stormestertopp i fokus. Vi kunne ikke vente at nordmennene skulle prege turneringen, men vi fikk inn et par pene scoringer. Og slikt blir det historier av.

Utlendingene leverte mye severdig sjakk. Et av Smartfishturneringens vakreste trekk ble utført sent på kvelden i 6. runde med få minutter igjen på klokka:

GM Bartłomiej Macieja, (2613) Polen
GM Luke McShane, (2629) England

81.c5 «Jeg liker ikke korte remis», sa polakken for å rettferdiggjøre hvorfor han fortsatte å manøvrere til det kjedsommelige i 80 trekk uten at det skjedde stort. **81...dxc5+?** Endelig litt action. Svart kunne gjort krav på en fortjent remis etter 81...f2! 82.cxd6 Txh7! 83.Tf8 Th8 84.Tf7 Th7. **82.Kc3!!** Nydelig! Det naturlige 82.Kxc5? f2 83.d6 Txh7 er remis på direkten. **82...f2 83.d6 f1D** Hvits poeng er 83...Txh7 84.Txh7 f1D 85.Te7+! Kf2 (tvunget på grunn av hvits optimale kongeplassering) 86.Tf7+; Svart har heller ikke tid til 83...Ke2 84.d7. **84.Txf1 Txh7 85.Kc4** Nå er sluttspillet en teknikk sak. **85...Ke4 86.Kxc5 Ke5 87.Kc6 Th2 88.Te1+ Kf6 89.d7 Tc2+ 90.Kd6 Td2+ 91.Kc7 Tc2+ 92.Kd8 Kf7 93.Tf1+ Kg7 94.Tf4 Tc1 95.Ke7 Te1+ 96.Kd6 Td1+ 97.Ke6 Te1+ 98.Kd5 Td1+ 99.Td4 Txd4+ 100.Kxd4 1-0**

En gammel luring

I det imponerende startfeltet var Viktor Kortsjnoj (73) den som innfridde våre forventninger og fordommer i størst grad. Et smart valg av arrangøren og en sikker publikumsvinner. Men Kortsjnoj – Viktor den «grusomme» – har ikke kommet dit han er i dag uten noen svin på skogen, så også her. Partiet mot Magnus i runde 3 fikk mye omtale, både før og etter. 60 års aldersforskjell i et møte på dette nivået var egnet til å produsere overskrifter. Nordmenn håpet på en re-

Noen kjemper til siste slutt. *I turneringens aller siste parti vant veteranen et fint langdrygt sluttspill mot verdensmesteren for kvinner. Den mannen får aldri nok av sjakk.*

prise fra Gjøvik 1983 da 15-årige Simen slo eks-verdensmester Boris Spasskij, men 73 år gamle Viktor spiller med mye større energi enn (den gang) 46 år gamle

Tydelig fornøyd med 50% og en ratingprestasjon som holder ham over den magiske 2600-grensa, slår Kortsjnoj av en prat med lederen for arrangementet, Øystein Brekke.

Boris. Magnus tapte på tid i 40. trekk, da han hadde hoppet over et trekk på noteringsskjemaet. Temmelig urutinert av 14-åringen – men 14-åringer skal da

heller ikke være rutinerte – ettersom han kunne ha sjekket tidskontrollen ved å kaste et blikk på monitoren som hang over ham. Magnus klagde da heller ikke på andre enn seg selv. Han tok tapet med fatning og demonstrerte overfor den gamle hvordan sluttstillingen kunne holdes til remis. Senere viste Viktor den samme varianten i kommentatorrommet, men fortalte ikke noe om opphavsmannen. Greit nok. Mindre greit var det kanskje at også Kortsjnoj hadde hoppet over et trekk på sitt skjema og «oppdaget» lapsusen først da Magnus hadde tapt på tid, et skjema som for øvrig var uleselig fra trekk 30 til 40 og bidro til å villedde Magnus. Muligens ikke spesielt sympatisk av veteranen overfor 14-åringen, men heller ikke spesielt oppsiktsvekkende. Kortsjnoj – i likhet med andre storheter som for eksempel Kasparov (men i motsetning til gentlemannen Tal) – har alltid benyttet seg av de triks som måtte være til rådighet.

Et mer uskyldig tilfelle fikk vi også i runden før da Kortsjnoj presset Leif Erlend Johannessen i et tårnsluttspill. Den

Rune Elven var en energisk informasjonsmedarbeider i Drammen. Hans bilder fra festivalen er publisert verden over. Her har han fanget opp turneringsvinneren Sjirov.

unge nordmannen følte seg etter hvert sikker på remis og tok en spasertur. Da hørte han ordet «draw» i bakgrunnen og registrerte at klokka var stoppet. «Det ville jo vært hyggelig om han hadde spurt først, eller i hvert fall veivet litt med armene, men OK...», tenkte Leif Erlend. Vi andre kan jo tenke oss hva som hadde skjedd hvis Leif Erlend hadde gjort noe tilsvarende mot Kortsjnoj ...

Uansett – Kortsjnoj satte farge på turneringen nettopp fordi han var seg selv lik.

Et glimt av storhet

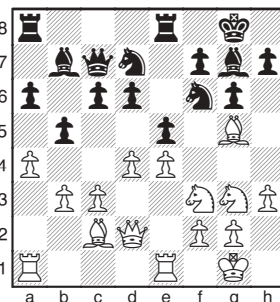
Leif Erlend Johannessen gjorde en god turnering hvor seieren mot Magnus smakte godt (se *Leffis lille lure*). For Magnus var derimot turneringen lenge en stor nedtur. Poeng ble gitt bort i runde etter runde. På plussiden må det dog sies at tenåringen kjempet og holdt motet oppe hele tiden. Han spilte hardt på vinst i hvert parti, som for eksempel da han gjorde et posisjonelt dronningoffer (for

tårn og løper) mot Macieja, spilte godt og fikk opp en festning ... for så å gå *ut* av Maciejass invitt til trekkjentakelse og remis. Et anfall av hybris som kostet et halvpoeng, men samtidig et sunt tegn. Når man spiller på vinst parti etter parti, vil man før eller siden oppleve triumfer som seieren i 7. runde. Aldri har en så ung spiller slått en topp-10 stormester, og måten det skjedde på tok pusten fra publikum. Det var som å se Tal – eller Sjirov selv – føre de hvite brikkene. «En bløff,» sier noen, men da glemmer man at et sjakkparti selv i våre dager foregår over brettet og ikke hjemme i stua foran PCen.

GM Magnus Carlsen (2581), NTG

GM Aleksej Sjirov (2726), Spania Spansk

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.0-0 Le7 6.Te1 b5 7.Lb3 0-0 8.c3 d6 Sjirov nøler og avstår fra den skarpe Marshallgambiten (8...d5!? 9.exd5 Sxd5 10.Sxe5 Sxe5 11.Txe5 c6), som holder seg forbausende godt på toppnivå og ble blant annet benyttet med hell av Leko i matchen mot Kramnik. **9.h3 Sb8** Breyer-systemet gir lukkede stillinger med mye utsøkt manøvrering. **10.d4 Sbd7 11.Sbd2 Lb7 12.Lc2 Te8 13.Sf1 Lf8 14.Sg3 g6 15.b3 c6 16.Lg5 Lg7 17.Dd2 Dc7 18.a4**

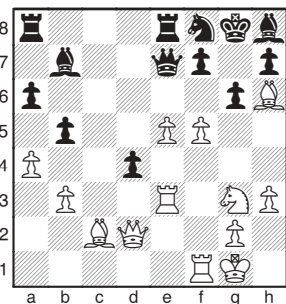

18...d5N Sjirov tenker svært lenge før han utfører d5, som viser seg å være en nyhet i forhold til 18...Sf8 fra et parti mellom Svidler og Piket. Trekket er tematisk, svart har gjort alle de forberedende typetrekkene, og i kommentatorrommet i Drammen er alle enige om at 18...d5 må være riktig. Så kommer Magnus etter partiet og kritiserer nettopp d5. — Men hva skal svart gjøre? spør sjefskommentator den dagen, den syvfoldige norgesmester, stormester Berge Østenstad. Det kan ikke Magnus svare på, som så ofte før er det snakk om en uklar følelse, en følelse for harmoni som ikke kan konkretiseres i varianter. **19.dxe5 Sxe5 20.Sxe5 Dxe5 21.Lf4 De6 22.e5 Sd7 23.Lh6 Lh8 24.f4 De7 25.Te3 Sf8 26.Tf1** Etter partiet foreslo Magnus forsterknngen 26.b4! for å hindre svarts mot-

Publikum må pleies. Etter runden fikk kommentatorrommet daglig besøk av dagens helt. Etter 7. runde var det naturlig nok Magnus som stakk innom. Ved hans side sitter GM Berge Østenstad som var rundens hovedkommentator.

spill i sentrum. **26...c5 27.f5!?** **d4**
28.cxd4 cxd4

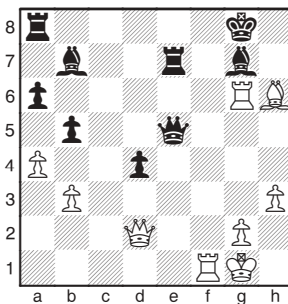

29.fxg6!! Et fantastisk mot. I motsetning til tilbakelente og selvsikre kommentatorer rundt om i cyberspace og sjakkpressen må Sjirov regne konkret på djevlskapen. **29...hxg6** Sjirov tar en praktisk avgjørelse, eller har han regnet alt til bunns? IM Helge Nordahl angir følgende i bulletinen: **29...dxe3 30.gxh7+ Sxh7 31.Dd3** (Dette var Magnus' første innskytelse i kommentatorrommet.) **31...Sf8 32.Lxf8 Kxf8 33.Dh7**. Svart må velge mellom **33...Lg7** og **33...Lxe5**. Hvit kan spille **34.Lg6 Ld5**, men hvordan skal hvit følge opp? Svart har en viktig forsvarsressurs i e3-bonden og kan ofte spille e2 for å forsinke det hvite angrepet. Et interessant alternativ er dataprogrammenes **31.De2!?** som truer å trenge inn i g-linja. GM Rune Djurhuus angir følgende varianter i sin sjakkspalte: **31...Dxe5**

// *Forutsatt at det ikke skjer noe spesielt i romjula, skal vi prege nyhetsbildet...*

Brekkes uttalte målsetting et halvt år før start.

32.Dg4+ Lg7 33.Lxh7+! Kh8! (**33...Kxh7 34.Txf7 e2 35.Txg7+**) **34.Sf5! Lf6 35.Lf8! Kxh7 (35...Txf8 36.Dh5) 36.Dh5+ Kg8 37.Sh6+ Kh7 38.Sf5+** med evig sjakk. **30.Sf5!** Magnus har vært på skitur tidligere på dagen og nekter å gå bakover. **30...gxf5 31.Tg3+ Sg6 32.Lxf5 Dxe5 33.Tg4** Magnus har under ett minutt igjen til tidskontrollen. **33...Lg7 34.Lxg6 fxg6 35.Txg6 Te7**

36.Tf4! Le4? Og Sjirov gir etter for presset. Svart har flere brukbare trekk, for eksempel **36...Tf8**, **36...Tc8** eller **36...Lc8**, der hvit objektivt sett

må lete etter remis. **37.Tg5! De6 38.Lxg7** Sjirov gir opp idet Magnus har 21 sekunder igjen. Varianten er enkel: **38...Txg7 39.Txg7+ Kxg7 40.Dxd4+ 1-0**

Lykkelig slutt

Festivalstemningen steg naturlig nok noen hakk etter partiet ovenfor. TV og radio tok turen til Drammen, og der fikk de følge Kjetils spennende jakt på remis og stormesternapp i siste runde. Kjetil vet knapt hvordan man spiller på remis og fant det best å hente fram en 20-trekks *remiskombi*.

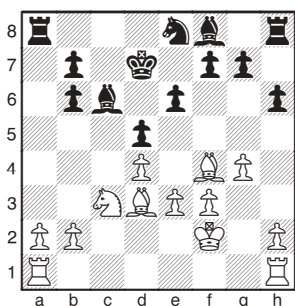
Lie kommenterer

GM Luke McShane, (2629) England
IM Kjetil A. Lie, (2472) Porsgrunn
Trompowsky

1.d4 En overraskelse! Luke hadde utelukkende spilt **1.e4** tidligere i turneringen, men jeg var likevel klar over at han av og til brukte Trompowsky som et overraskelsesvåpen ... **1...Sf6 2.Lg5 Se4 3.Lf4 c5 4.f3 Da5+ 5.c3 Sf6 6.Sd2 cxd4 7.Sb3 Db6 8.Dxd4 Sc6 9.Dxb6 axb6 10.Sd4** Derfor hadde jeg også kikket litt på denne stillingen kvelden i forveien. Jeg har tidligere spilt dette med svart i en rekke partier og har prøvd trekk som **10...e5** og **10...Ta5**. Begge trekk er interessante, men krever gode forberedelser og god oppdatering, da stillingene som oppstår er meget taktiske. Jeg hadde på forhånd bestemt meg for å spille rolig dersom denne stillingen skulle oppstå, og valgte derfor: **10...Sxd4 11.cxd4 d5** Dette har jeg også spilt tidligere med suksess. Svarts problem er de svake b-bøndene, men til gjengjeld har jeg press i a-linja. **12.e3 e6 12...Ld7!?** er interessant, for å ha mulighet til å spille b5: **13.Ld3 b5 14.Se2 b4** har sine poenger, da a2-bonden fort blir et problem for hvit. **13.Ld3** Dette er en klar forbedring i forhold til **13.Se2**, som ble spilt av min klubbkamerat Joachim Berg-Jensen i klubbmesterskapet i Porsgrunn et par år tilbake. **13...Ld7 14.Se2 Lc6** Jeg likte ikke helt **14...Lb4+ 15.Kf2 Ke7 (15...0-0 16.Thc1 gir hvit en be-**

hagelig fordel, da hans svartfeltsløper er mye bedre enn svarts.) 16.e4, hvoretter jeg får store problemer med Lb4, da Ld6 besvares med e5. **15.Sc3 Kd7** Svart vil gjerne bytte av svartfeltsløperne under gunstige omstendigheter. **16.g4!** Dette trekket forstod jeg umiddelbart var godt! Hvit tar nå kontroll over kongefløyen, mens svart forsøker å få ut sine brikker. **16...h6** Elers ville g5 fort kunne bli farlig for svart. **17.Kf2 Se8?! 17...Ld6** var en klar forbedring, men jeg ønsket å ha mulighet for å slå igjen med springeren på d6.

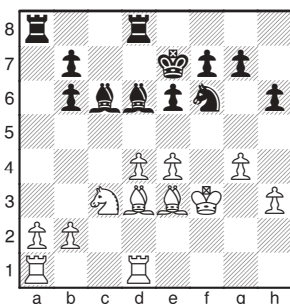

18.e4! Jeg hadde for så vidt sett dette bruddet, men hadde nok undervurdert dets styrke. **18...dxe4!?** Jeg så meg nødt til å forsøke å skape litt motspill, da alternativene ville gi meg en veldig passiv stilling, hvor hvit rolig kan stå og presse, uten fare for egen stilling. 18...Sc7 var jeg inne på, men hvit kan bare spille rolig, for eksempel 19.Tac1 Ld6 20.Lxd6 Kxd6 21.e5+ Ke7 22.f4, hvor det ikke akkurat er behagelig å være svart. **19.fxe4 Sf6** Svart får nå et visst press på de hvite bøndene, men hvit har ressurser. **20.Kf3?** For så vidt et naturlig trekk, da kongen aktiviseres, og begge bøndene overdekkes, men hvit hadde en mye sterkere mulighet. 20.Thd1! var trekket jeg fryktet under partiet, og utfra etteranalysene våre å dømme, må det sies at svart har en vanskelig forsvarsjobb foran seg. 20...Ke8 vurderte jeg under partiet som eneste trekk, og kanskje er det også det, men hvit har utvilsomt et ubehagelig press i denne stillingen. (20...Sxg4+? taper direkte etter 21.Kg3 Sf6 22.d5 exd5 23.exd5, og det ryker en offiser.) **20...Ld6!** Nå får svart muligheten til å frigjøre løperen, da den hvite kongen har stilt seg midt i en binding. **21.Le3**

Etteranalyser.

Hvit vil beholde mest mulig brikker, da alle avbyter vil føre partene nærmere poengdeling. **21...Ke7 22.h3 Thd8!** Et trekk jeg er meget godt fornøyd med! Jeg hadde lenge sittet og studert b5-bruddet, og dette trekket bidrar på sin måte ... **23.Thd1?!** Det var akkurat dette svart fisket etter, men det er uansett vanskelig å si hvordan hvit her skulle opprettholdt noen fordel. En mulighet er 23.h4!? h5 24.gxh5 Lc5!? (Et av poengene med 22...Thd8.) 25.dxc5 Txd3 26.Thg1 Sxh5 27.cxb6 f5, og stillingen er uklar.

23...b5! Jeg hadde allerede her forutsett sluttstillingen. Et viktig poeng er at 23...b5 ikke fungerte før tårnet var lokket til d1; vi skal snart se hvorfor. **24.Sxb5** Uten tårnet på d1, hadde 24.Lxb5 vært utmerket, men tårnet på d1 utgjør en viktig forskjell: 24...Sxe4! 25.Lxc6 Sxc3 26.Lxb7? (26.bxc3 bxc6 bør være grei remis.) 26...Sxd1! (poenget!) 27.Lxa8 Sxe3 28.Kxe3 Txa8, og svart vinner. **24...Sxe4!** Mitt poeng! Det følger nå en rimelig forsert sekvens. **25.Lxe4 Lxb5 26.Lxb7 Tab8 27.Le4 f5!** Dette trekket innrømmet Luke å ha misset. Han ventet at jeg skulle spille 27...g6. **28.gxf5 exf5 29.Lxf5 29.Ld5** var det jeg ventet, da jeg hadde sett at de kommende avviklingene ville gi klar remis.

Min plan under partiet var da ... 29...La3!? for å fremtvinge et sluttspill med ulikefargede løpere. (29...Le8!? var kanskje enda bedre, og var hva Luke fryktet.) 30.Lf4 ser dog ekkelt ut, men vi fant ut i ettertid at svart nok har tactics'ene med seg: 30...Lxb2 31.Tab1 Tbc8! 32.Te1+ Kf8 33.Le6 Tc2 med totalt uklar stilling. **29...Tf8 30.Ke4 Lc6+!** Luke hadde ventet 30...Kf6, som kan se ekkelt ut, men dette trekket er utvilsomt bedre. **31.d5 Tb4+** Alle de svarte offiserene er aktive! **32.Td4 32.Ld4** fører også til remis: 32...Lxd5+ 33.Kxd5 Txf5+ 34.Ke4 Tf4+ 35.Kd5 (35.Ke3 Tfxd4 blir som i partiet.) 35...Tf5+ med evig sjakk.(35...Kd7 var dessuten en tilleggsmulighet, skjønt jeg tror ikke svart har mer enn remis.) **32...Lxd5+! 33.Kxd5 Txf5+ 34.Ke4 Te5+ 35.Kd3 Txe3+!** Det avsluttende poenget, som sikrer remis, og GM-napp!! **36.Kxe3 Lc5 37.Tad1 Txb2 38.Kf3** Jeg hadde håpet på 38.a4 Th2 39.Ke4 Lxd4 40.Kxd4 Txh3 som gir svart gode vinstsjanser. 41.Ta1 Kd7 42.a5 Kc7 43.a6 Kb8 44.a7+ Ka8 er for eksempel helt safe for svart, som kan spille rolig på vinst. **38...Lxd4 39.Txd4 Txa2** Denne stillingen er teoretisk remis, og den byr heller ikke på praktiske problemer. **40.Tb4 Kf6 41.Tb5 Ta3+ 42.Kg2 Kg6 43.Tb6+ Kh5 44.Tb5+ g5 45.Tb4 Ta2+** og vi avtalte remis, da svart aldri kommer noen vei. Normalt sett ville jeg ikke være så fornøyd med å forsere fram en remis, men med tanke på at jeg trengte et halvpøng for GM-napp, og at min motstander var McShane, var jeg strålende fornøyd med dette partiet! $\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$

En festival er så mye...

Som for eksempel eget poststempel tegnet av Drammens grand old man Sverre Haugjord. Eller oppfinnelsen NM for barnelag (klubb istedenfor skoletilhørighet). Eller pratelagsjakk med Sjirov på laget. Eller nyttårsfest med Kortsjnoj og Westerinen i perlehumør. Eller en jente fra Peru som kommer for å spille sjakk i 10 dager og feire 18-årsdagen i ekso-tiske Drammen.

NSFs president *Tørstein Bae* har ordet:

President og spillende oddetallsreserve i Drammen International.

La meg først som sist fastslå: 2004 var et godt år for norsk sjakk. Det fremgår ikke minst av dette nummeret av NSB, med sjakkfestivalen i Drammen som hovedoppslag. Men også på andre felter har vi – det organiserte sjakklivet i Norge – kommet oss opp og frem. 2004 så en medlemsøkning i både Norges Sjakkforbund og Ungdommens Sjakkforbund. For NSFs del var økningen beskeden, medlemstallet er fortsatt i overkant av 2500. USF økte med nye drøye 200 medlemmer, til snaut 4300. Landsturneringen, dyktig avholdt av Molde Sjakkklubb, viste seg nok en gang som et arrangement av meget stor interesse for NSFs medlemmer. Seriesjakken har klar fremgang i deltagende lag fra forrige sesong. Konklusjonen: bredden er på vei.

Året 2004 startet med en unik mediadekning av sjakk i norsk presse. Det gjaldt selvfølgelig Magnus Carlsen, og hans prestasjoner i Nederland, Russland og Dubai. Hans GM-tittel er imidlertid bare ett av mange gode resultater for den norske sjakkeliten. Kjetil Lie blir i

løpet av kort tid vår åttende stormester etter resultatet i Drammen. Sheila Barth Berntsen ble Norges andre kvinnelige internasjonale mester, mens Silje Bjerke ble den første kvinne som kvalifiserte seg for eliteklassen i NM. Norge stilte med de to sterkeste lag noensinne i sjakk-OL. Konklusjonen: eliten er på vei.

Men den største prestasjonen i norsk sjakk i 2004 var det utvilsomt arrangøren av Drammen Internasjonale Sjakkfestival som sto for. La det ikke være noen tvil om at det virkelig var en festival, selv om toppgruppen Smartfish Chess Masters tok mye av oppmerksomheten. 500 starter kunne festivalen notere, i de to internasjonale turneringene, i NGP-turneringer, og i barnesjakkturneringer. Meget gledelig for NSF ble det også avholdt en lederkonferanse, der tillitsvalgte kunne møtes. Som tidligere nevnt i NSB, har jeg stor tro på utveksling av erfaringer for å bygge og utbygge sjakkmiljøet. Arrangementet – det være seg toppgruppen, barnesjakk, NGP eller konferanse – ble en ubetinget suksess for deltagere og tilskuere, takket være en enestående innsats fra sjakkfolket i Drammen og Buskerud. Jeg tillater meg å rette en stor takk til arrangørene på vegne av alle medlemmer i NSF.

Det var altså mye å glede seg over i 2004, og merk tendensen: Vi er i fremgang, vi har en aktivitet som appellerer til svært mange (ikke tro noe annet!), vi skal bli en snøball som hvert år ruller seg større. Vi skal legge stein på stein, og vi skal nå langt.

Drammen International 2004-2005

1. IM M. Bartel	POL	2481	+36	+52	+33	+09	+03	-02	+07	+16	+20	8
2. GM V. Mikhaevskij	ISR	2566	=38	+37	+51	+49	+19	+01	+05	+08	=03	8
3. IM S. Kristjansson	ISL	2444	+57	+40	+23	+26	-01	+06	=16	+04	=02	7

4. IM S. Porat, ISR 6½, 5. GM A. Lugovoi, RUS 6½, 6. GM V. Georgiev, MKD 6½, 7. GM S. Brynell, SWE 6, 8. GM C. Matamoros, ECU 6, 9. IM A. Hunt, ENG 6, 10. GM H. Westerinen, FIN 6, 11. IM J. V. Gunnarsson ISL 6, 12. WGM K. Toma, POL 6, 13. T. Andersson, SWE 6, 14. IM E. Gullaksen, NOR 6, 15. I. Thompson, ENG 6, 16. GM R. Djurhuus, NOR 5½ 17. S. Ferkingstad, NOR 5½, 18. IM S. Estremera, ESP 5½, 19. WGM J. Dworakowska, POL 5½, 20. IM S. Williams, ENG 5½, 21. C. Berczes, HUN 5½, 22. K. Stokke, NOR 5½, 23. D. Kjartansson, ISL 5½, 24. Ø. Hole, NOR 5½, 25. D. Kovachev, NOR 5½, 26. K. Trygstad, NOR 5, 27. J. Hammer, NOR 5, 28. G. Berg-Hanssen, NOR 5, 29. A. Haugsdal, NOR 5, 30. T. Bae, NOR 5, 31. E. Hagesæther, NOR 5, 32. C. Ekeberg, NOR 5, 33. D. Berczes, HUN 5, 34. T. Ringdal Hansen, NOR 5, 35. S. Gabrielsen, NOR 5, 36. B. Svendsen, NOR 5, 37. T. Romsdal, NOR 5, 38. G. Stenersen, NOR 4½, 39. P. Røysset, NOR 4½, 40. L. Breivik, NOR 4½, 41. O. Blikra Vea, NOR 4½, 42. L. Andreassen, NOR 4½, 43. J. Sande, ESP 4½, 44. M. Persson, SWE 4½ 45. M. L. Mendoza, PER 4½, 46. J. Berg-Jensen, NOR 4½, 47. J. Stokke, NOR 4½, 48. S. K. Martinsen, NOR 4, 49. M. Sagafos, NOR 4, 50. H. Richards, ENG 4, 51. C. Polat, TUR 4, 52. A. Moen, NOR 4, 53. S. Tidman, ENG 4, 54. M. Calzetta, ESP 4, 55. P. Suuronen, FIN 4, 56. T. Pham, NOR 4, 57. P. Gutierrez, ESP 4, 58. T. Thorgersen, NOR 4, 59. J. Kvisla, NOR 4, 60. I. Skrondal, NOR 4, 61. Ø. Riisem, NOR 3½, 62. S. Sending, NOR 3½, 63. T. Torgersen, NOR 3½, 64. M. Egeland, NOR 3½, 65. P. Jagstaidt, SUI 3½, 66. A. Brasøy, NOR 3½, 67. R. Edvardsen, NOR 3½, 68. Ø. B. Fossum, NOR 3½, 69. T. Bryn, NOR 3, 70. E. Forså, NOR 3, 71. K. Aandal, NOR 3, 72. C. Sloper, NOR 3, 73. R. Vagle, NOR 3, 74. V. K. Gandrud, NOR 3, 75. J. Brekke, NOR 3, 76. B. W. Svanholm, NOR 3, 77. E. Reppen, NOR 3, 78. H. Sjøli, NOR 3, 79. G. Bue, NOR 3, 80. S. Rautanen, FIN 2½, 81. A. Wilson, SUI 2½, 82. L. Sæther, NOR, 2½, 83. O. Birkestrand, NOR 2, 84. A. B. Fossum, NOR 2, 85. E. Ø. Carlsen, NOR 1½, 86. I. Edvardsen, NOR 1½

Nordmenn er likevel ikke så underrata som man trodde:

Gjestene dominerte Drammen International

Det ble en flott turnering også en hotelletasje opp fra de navngjetne Smartfish-gutta. Drammen International samlet både kvalitet og kvantitet med 86 deltakere, hvorav de fleste hadde internasjonal elo.

av Atle Grønn

To spillere var i en særklasse – den 20-årige polakken Mateusz Bartel og israeleren Viktor Mikhalevskij, begge med ratingprestasjoner over 2700. Bartel tapte innbyrdes oppgjør i 6. runde, men vant resten og tok sitt tredje stormesternapp. Et poeng bak ble det også stormesternapp på islendingen Stefan Kristjansson. Hvor mange stormestere har de egentlig plass til på Island?

Vinnerduoen med suverene 8 poeng

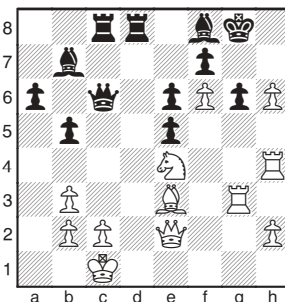
av 9 hadde imidlertid ingen overbevisende første runde. Stjernespiilleren Gudmund Stenersen kjempet seg heroisk til remis mot den israelske stormesteren etter en håpløs åpning som ikke akkurat var som tatt ut av læreboka. En nesten-sensasjon var også like ved å fullbyrdes i følgende oppgjør:

IM Mateusz Bartel (2481), Polen
Bertil Svendsen (2146), Porsgrunn
Siciliansk

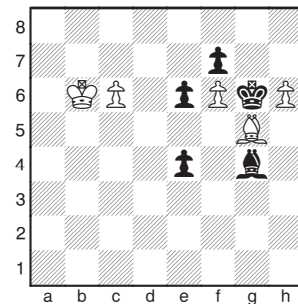
1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.Sc3 Sc6 4.d4 cxd4 5.Sxd4 Sf6 6.Lc4 e6 7.Le3 Le7 8.De2 a6 9.O-O-O Dc7 10.Lb3 O-O 11.g4 b5 12.g5 Sxd4 13.Txd4 Sd7 14.Tg1 En standardstilling i Sozin-angrepet (6.Lc4), Fischers livsfarlige kjæledyr. **14...Lb7 15.f4 Tfe8N 16.f5 Sc5 17.f6 Lf8 18.e5 Sxb3+ 19.axb3 dxe5 20.Th4 g6 21.Tg3 Dc6 22.Se4 Ted8 23.Tgh3 h6 24.gxh6 Tac8 25.Tg3** Det hvite angrepet virker farligst, men Bertil har en iskald parade klar.

Gudmund Stenersen (bildet til venstre) er en luring som må tas alvorlig. Som eneste nordmann klarte han å ta poeng fra den suverene vinnerduoen. 18-åringen Daniel Kovachev (til høyre) fra OSS overrasket med 5½ poeng og 25. plass, foran mange kjente norske mesterspillere.

25...Dxe4! 26.Txe4 Lxe4 27.c3 Hvit ser seg nødt til å gi tilbake dronningen, da 27.c4 bxc4 28.b4 c3 er livsfarlig. **27...Txc3+! 28.bxc3 La3+ 29.Db2 Lxb2+ 30.Kxb2 Td3 31.Lg5!** En interessant invitasjon til et ulikefargede-løpersluttpill der svart sliter til tross for sin merbonde. **31...Tgx3?! 31...Lf3!** virker godt for svart med en fri merbonde i e-linja. Spørsmålet er om hvits tårn kan tråkle seg gjennom til den svarte kongen som føler seg ensom og utilpass i selskap med h6-bonden. **32.hxg3 Ld5 33.Ka3 a5 34.Le3 Lf3 34...Kh7! 35.g4 g5!** ser ut til å gi remis direkte, for eksempel 36.Lxg5 Kg6 37.Le3 Kxf6 38.g5+ Kg6 39.Lb6 f6 40.gxf6 Kxf6 41.Le3 (41.Lxa5 Kg6) 41...Kg6, og hvits konge er bundet til forsvar av b3-bonden. **35.c4 bxc4 36.bxc4 Lc6 37.g4! g5! 38.Lxg5 Lf3 39.Ka4 Lxg4 40.Kxa5 Kh7 41.c5 Kg6 42.c6 e4 43.Kb6**

43...e3? En trist avslutning for Norge og Porsgrunn. Svart er på riktig side av remisgrensen etter 43...e5! 44.Kc5! e3! 45.Lxe3 Kxf6. Det kan følge 46.Kd6 Lh3 47.c7 Lc8 48.Lc1 (48.Lg5+ Kg6 49.Kxe5 f6+!) 48...Lh3 49.Kc6 Kg6 50.Kb7 Le6 51.c8D Lxc8+ 52.Kxc8 f5. **44.Lxe3 Kxf6** Nå er det for sent: 44...e5 45.Lg5! Lf5 46.c7 e4 47.Kb7 Kxg5 48.h7. **45.Ld4+! Kg6** Eller 45...e5 46.Lxe5+! Kg6 47.Lf4. **46.Le5 1-0**

Festival er festival. Bartel benyttet ledige stunder godt og vant lynsjakkturneringen nyttårsaften og hurtigsjakkturneringen 1. nyttårsdag. Bildet er fra sistnevnte turnering der Bartel tok 6½/7 og delte førsteplassen med stormester Vladimir Georgiev fra Makedonia. På bildet vinner Bartel med svart mot Joachim Solberg, Alta (nærmest kamera), mens Georgiev (i bakgrunnen) vinner med samme farge mot lillebror Espen Lie, Porsgrunn.

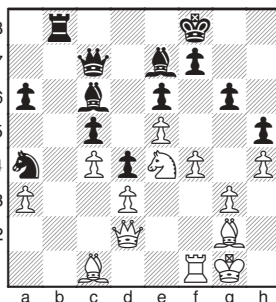
Om skalper og napp

Som vanlig i slike sveitserturneringer ble det noen skalper på de hjemlige spillerne. Førsteraden-redaktør Stig Martinsen, psykologistudent bosatt i Bergen, slo til med GM-skalp og flott spill de første rundene. Siden var det bråstopp, men ratingprestasjonen ble pen usanset.

Utover i turneringen var det nesten oppsiktsvekkende få norske overraskelser, og det ble ingen IM-napp denne gangen. På hjemmebane må vi faktisk helt ned til 14. plass for å finne beste nordmann, Bergens web-master IM Eirik Gullaksen. Eirik gjorde imidlertid ingen spesielt god turnering, med en ratingprestasjon på under 2300. Beste norske prestasjon hadde ikke uventet stormester Rune Djurhuus, men 2448 er han neppe fornøyd med etter en svak innspurt og start på det nye året.

De gledeligste norske resultatene ble det OSS-junioren Daniel Kovachev, NGP-haien Sjur Ferkingstad og 14-årige Jon Ludvig Hammer som stod for. De to sistnevnte hadde begge sjansen til IM-napp i siste runde. Men Sjur gikk rett ned mot Gullaksen og klarte ikke å følge opp sitt fine spill fra 8. runde:

Sjur Ferkingstad (2213), Sevlund
WGM Jo. Dworakowska (2393), Polen

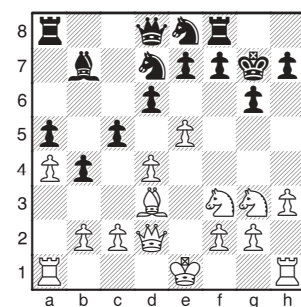

39.f5! exf5 40.Dh6+ Ke8 41.Sd6+! Kd7 42.Sxf7 Lxg2 43.e6+! Kc8 43...Kxe6 taper raskt: 44.Dxg6+ Lf6 45.Dxf5+. 44.Lf4! Enda et fint mellomtrekk, og nå må svart gi dronningen på grunn av 44...Db7 45.Dh8+ med matt eller 44...Dc6 45.Dh8+ Kb7 46.Dxb8#. **44...Lxf1 45.Lxc7 Tb1 46.La5 Lxd3+ 47.Kf2 Sc3?** Etter 47...Tb2+ er spørsmålet om hvit tør å spille på vinst med 48.Kf3!? Le4+ 49.Kf4 Tf2+ 50.Ke5. **48.Lxc3 f4 48...dxc3** er like håpløst: 49.Dh8+ Kc7 50.Dxc3. **49.Dh8+ Kb7 50.Lxd4 Tf1+ 51.Kg2 f3+ 52.Kh2 Le4 53.De8 cxd4 54.Dxe7+ Kb6 55.c5+ Ka5 56.Dd8+ Kb5 57.Db6+ Kc4 58.Dxa6+ 1-0**

Unge Hammer, visstnok kalt «Ludde» når han inntar rollen som Magnus' lekekamerat, lyktes ikke denne gang i siste-runden mot den finske ringreven Heikki Westerinen. Men han kan trøste seg med at han allerede er over 2300 i rating (jf. midtsidene) – ikke dårlig for en 14-åring!

Men hvem spilte turneringens beste trekk? Det spørsmålet stilte vi Tempo-duoen Terje Eriksen og Geir Ivar Henriksen, to mesterspillere som fulgte partiene tettere enn de fleste. Svaret er gitt gjennom oppgavene på neste side. Juryformann Eriksen plasserte følgende oppgjør på 6. plass, og dermed må dette regnes som beste helnorske kombi:

Kristian D. Trygstad (2283), OSS
Gunnar Bue (1978), Tønsberg

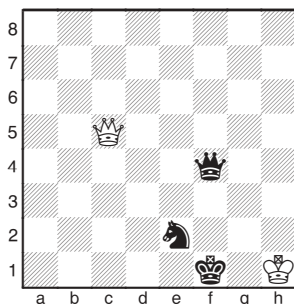
15.Sh5+ gxh5 16.Dg5+ Kh8 17.Dh6 f5 18.Sg5 Sef6 19.exf6 Sxf6 20.Se6 1-0

Hvis vi skal være helt nøyaktige, må det sies at juryen hadde plassert Trygstads seier mot president Bae en plass foran partiet over. Trekket 29...Sg4 gjorde tydeligvis et stort inntrykk på juryen – og på Bae som tapte på tid i ren ærbødighet. Imidlertid kunne han ha spilt 30.Dxg4+ med vinststilling. Neste gang ber vi om at verken presidenter eller juryformenn lar seg dupere av slike simple triks fra Trygstad.

Et ærligere trekk var Tromsøjunioren Espen Forsås fine bondevinst mot IM Gullaksen (7. plass hos juryen). Imidlertid ble trekket fulgt opp av et remis tilbud. 300 ratingpoeng tilsvarer kanskje en bonde.

Beste ikke-spilte trekk var ifølge juryen følgende biløselige patt fra 1. runde:

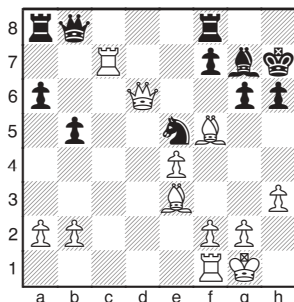
Raymond Vagle (2113), SOSS
IM Adam Hunt (2434), England

Her hadde Vagle fortjent en remis, men i tidsnøden gikk hvit dessverre til a3 med dronningen. **0-1**

Samme Vagle fikk også et annet ublidt møte med Caissas skjønnet:

Raymond Vagle (2113), SOSS
David Kjartansson (2279), Island

26.Le6? «fikst, men svært uheldig ...» (gammelt Ulrichsen-sitat). **26...fxe6!**

Usynlige helter. *Sjakkfestivalens svar på ballgutter; Tempos mesterspillere Geir Ivar Henriksen (til venstre i bildet) og Terje Eriksen tastet inn partier 5 timer hver dag under hele turneringen. På bildet har de fått hjelp med å tyde skjemaene av Inge Edvardsen (i midten).*

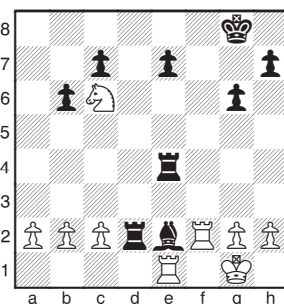
27.Dxe5 Tf7!! Utnytter at tårnet på c7, som bandt løperen på g7, selv er bundet av Db8 — et tema man sjelden ser i praktisk sjakk. Svart truer nå både dronningen og tårnet. **28.Tfc1 Lxe5 29.Txf7+ Kg8 30.Td7 De8 31.Tb7 Tc8 32.Td1 Td8 33.Tc1 Tc8 34.Td1 Dc6 35.Tdd7 Dc4 0-1**

Lykkelig slutt igjen

Da den norske napptørken så ut til å være total, oppdaget en eller annen plutselig at ratingprestasjonen på 2254 til Ellen Hagesæther tilsvarte WIM-napp! Man tok det vel for gitt at vår beste kvinnelige spiller var WIM allerede, men det er hun altså ikke. Hennes første napp kom gjennom seier i nordisk mesterskap i 2003, og nå i Drammen tok hun sitt andre. En fin start på det nye året for norsk kvinnesjakk. Ellen Hagesæther, Silje Bjerke og Sheila Berntsen presser hverandre til nye høyder, og Ellen gav her

beskjed om at førstebordet er hennes – inn-til videre. Vi viser *ett* trekk fra Ellens hånd:

Alexandra Wilson (2043), Sveits
Ellen Hagesæther (2188), Norge

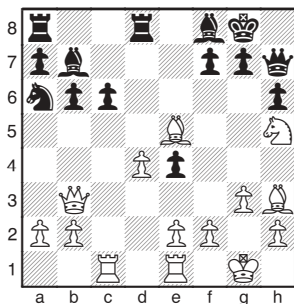

25...Lb5! Svart blottstiller begge sine tårn. Enkelt og vakkert! Hvit kan bare ta ett tårn om gangen, og alt er like håpløst: **26.Txe4 Td1+ 27.Tf1 Txf1#; 26.Sxe7+ Txe7 27.Txd2 Txe1+ eller 26.Txd2 Txe1+ 27.Kf2 Tf1+ 28.Ke3 Lxc6 0-1**

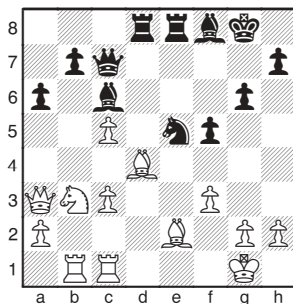
DRAMMENS BESTE TREKK...

Løsninger står på side 31.

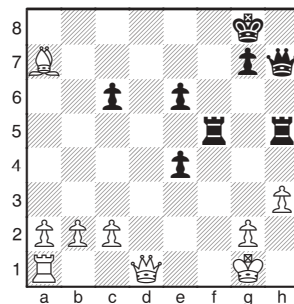
1. premie: Hvit trekker

2. premie: Svart trekker

3. premie: Svart trekker

Kasparov i byen:

Kongen, prinsen og tårnsuiten

Tidens beste spiller, klodens beste gjennom 20 år, 41-årige Garry Kimovitsj er i Oslo. Kongen er kommet i anledning "Sjakkens prins", tittelen på dokumentaren om 14-årige Magnus Carlsen som senere vil bli vist på norsk fjernsyn.

av Atle Grønn

NSb får ta del i begivenheten fra 2. rad etter at Simen Agdestein og produksjonsselskapet Main Island har trommet sammen til pressekonferanse på Grand Hotel på Karl Johans gate, der Kasparov slapper av i tårnsuiten, mens Magnus befinner seg i Drammen, i full gang med 8. runde – dagen etter seieren mot Sjirov.

– Vi vil gjerne skape litt blest, sier Simen mens 10-12 journalister og noen utrettelige sjakkentusiaster som Sjakkkameratenes Odd Ristesund venter på kongen. – Vi ønsker oss oppmerksomhet ("hva vi nå skal med det", legger han til på Simensk vis) rundt sjakken. De ventende journalistene virker ikke helt overbeviste. – Magnus og Garry skal trene litt i tårnsuiten senere, men det er van-

// *Å spille i seg selv fører ikke til framgang.*

skelig å få til et møte mellom kongen, prinsen og pressen *samtidig*, forklarer Simen innledende. (– men det er *det* jeg vil ha, mumler en pressefotograf). – Magnus sier nei uten å nøle til folk som Larry King, Fredrik Skavland og Dorthe Skappel, fortsetter Simen. – Og Kasparov er heller ingen lett person å ha med å gjøre.

– Nei, vi ser jo det, sier en radiojournalist idet 20 minutter har passert

uten at kongen har forlatt sitt tårn. Men så foretas en kort rokade og inn kommer sjarmtrollet med de tusen øyne smilende i følge med en billedskjønn venninne, som lyder navnet Dasja. Uten moren Klara denne gangen (som ellers følger ham verden over med nystrøkne skjorter), men med regissøren Øyvind Asbjørnsen. En sjakkinteressert filmfyr fra Åle-

sund som nå har lokket Garry til sjakkens periferi. Simen opplyser at prislappen normalt er 30 000 dollar dagen for slike besøk, men antyder at produksjonsselskapet har sluppet litt billigere. Asbjørnsens medhjelper, kameramannen, gjør noen hodebevegelser som kan tolkes alle veier.

Karpovs betydning

Sjakkens største spiller og personlighet fyller rommet med sin lille, veltrente kropp. Ekstremt medievant, veltalende og selvsikker. Hvis nordmenn er verdensmestre i engelsk, er Kasparov klodens beste – også der. Heldigvis forstår han hva vi mener med "your *remis* against Magnus" (se NSb nr. 2/2004 for partiet – og bytt ut "remis" med "draw"). Og med sin utålmodige personlighet fullfører han gjerne setningen for mer sto-

trende nordmenn.

Simen starter med å gjennomgå Kasparovs utrolige sjakkkarriere, mens mesteren stadig justerer faktaopplysningene underveis. Interessant blir det når Simen trekker inn forholdet mellom Kasparov og Karpov:

– Vi har ikke noe forhold. Han har sitt liv og jeg har mitt. Men Karpov var avgjørende for min utvikling (*21-årige Kasparov lå under 5-0 i 1984, endret stilen, og resten er historie*). Uten Karpov kunne jeg ikke ha holdt meg så lenge på toppen. Jeg var heldig som hadde skikkelig konkurranse, min likemann. Dette tvang meg til å yte maksimalt hele veien, og stadig forbedre meg. Uten Karpov ville jeg ha vært helt alene. I dag er det annerledes. Jeg er fremdeles best, men bredden blant toppspillerne er mye bedre i dag. Det spilles en helt annen sjakk, mye mer sofistikert enn for 10-20 år siden. Den gang hadde jeg bare Karpov.

«Big and boring»

Regissør Asbjørnsen gjør klart for spørsmål fra salen. En fyr på første rad med kul lue å la spydkaster Thorkildsen og Alex Rosén-fremtoning stormer fram og stikker en mikrofon i nesa på mesteren: – Why are you so big? Muligens er dette et forsøk på å være morsom (Kasparov er ganske lav av vekst), et stunt fra Kanal24. Garry ler ikke, og i noen lange tiendels sekund frykter alle at han vil ta sin Dasja og forsvinne tilbake til tårnsuiten. Men kvaliteten på spørsmålene tar seg noe opp, og stemningen blir lettere.

En noe mer diskret kvinnelig reporter fra P4 setter seg på huk foran mesteren og følger opp med standardprovokasjonen: – Chess looks so boring to me. Kasparov har svaret klart: – Ja, sjakk ser ikke særlig imponerende ut. Men det gjør ikke golf heller. For ikke å snakke om cricket som varer i en hel

Stuntreporter. Kasparov utsettes for nærgående journalistikk fra *Kanal24*.

evighet med sine uforståelige regler, men likevel får sendetid på internasjonale tv-kanaler. Sjakkten har derimot den fordel at den er som skapt for internett og passer perfekt for vår moderne tid.

Universell stil

Herfra og inn blir det mye Magnus, som med sin alder er Kasparovs speilbilde (14 og 41 – Kasparov har alltid likt tallmystikk, og er spesielt opptatt av tallet 13, som den 13. verdensmester i sjakkhistorien). – Alt ligger i guttens egne hender. Men sjakk er et seriøst yrke som krever seriøs trening. Hans unge konkurrenter som ukraineren Karjakin (10 måneder eldre enn Magnus) har bedre tilgang til sjakkkunnskap i sitt miljø. Karjakin har derfor en mye mer sofistikert sjakkskolering. Karjakins spill er for tiden mer imponerende fordi talentet foredles mer profesjonelt. Magnus' framskritt vil ikke kunne matche konkurrentene hvis opplegget ikke endres. Han er god nå, men risikerer å se seg tilbake som 16-åring og oppleve at det kommer en rekke nye 14-åringer som satser har-

dere enn han og raser forbi. Det er jo mange flere unge talenter i dag enn i min tid.

Forskjellen på meg og Magnus som 14-åringer var at jeg var heldig nok til å vokse opp i Sovjet (*her må dette forstås kun i sjakklig forstand – AG*). De to viktigste forskjellene er dessuten at min generasjon ikke hadde computere eller tilgang til internasjonal matching. Jeg var heldig som fikk en god sjakkutdannelse og klarte å mobilisere alle mine kvaliteter. Jeg hadde arbeidsdisiplin og var bestemt på å nå mine mål.

– Kan Magnus bli like god som deg? spør en journalist. – Det er for tidlig å si. Det vil være fantastisk om han blir nummer 1, men det krever også et element av flaks. Å sammenlikne med meg er vanskelig – det finnes ingen vitenskapelig metode for å sammenlikne spillere fra ulike tidsepoker. Den eneste skikkelige sammenlikningen får man gjennom spill mot hverandre.

Jeg spør ham om hvordan han vil karakterisere Magnus' stil, hans svake og sterke sider, i forhold til for eksempel Agdesteins talent. – Agdestein var da ikke noe særlig som 14-åring, ler Garry og snur seg i retning sin norske kollega. – Det sier det meste om den sammenlikningen (*Simen nikker enig*). Jeg har ikke spesialstudert Magnus' stil, men han er klart en meget balansert spiller i den forstand at han ikke er ultra-aggressiv. Han er veldig *universell*, noe som er spesielt viktig i våre dager hvor man lett kan forberede seg på motstanderens svakheter. Det er viktig for Magnus å beholde denne allsidige stilen. Samtidig er Magnus så ung at hans stil ikke er endelig fastlagt ennå.

Fysisk kontakt

Selv om jeg aner svaret, spør jeg videre om hvordan Kasparov ser på familien Carlsens «filosofi», som er tuftet på sjakkglede – «spill så mye du vil, så lenge det er gøy» – og «ansvar for egen læring». Kasparovs brutale svar rører liten forståelse for vår norske barneoppdragelse: – Magnus' problem er enkelt. Han

trenger et systematisk treningsopplegg. Han spiller for mye. Mye mer enn jeg noen gang gjorde. Poenget er at man ikke gjør framskritt av å spille i seg selv. Læringsprosessen skal skje mellom turneringene, men da må man ha tid og energi til å arbeide med sjakk, til å studere sine egne partier. Her trenger han mennesker rundt seg som forstår hva sjakk på dette nivået dreier seg om. Det nytter ikke å lære alt ved å sitte alene foran datamaskinen. En del kunnskap

“ *Magnus trenger trenere rundt seg.*

kan bare formidles gjennom menneskelig kontakt. Det må være en reell fysisk kommunikasjon. Jeg hadde Botvinnik. Og Karjakin har også mange rundt seg.

Kasparov utdypet dette i flere påfølgende svar. – Av fare for å gjenta meg selv, sier Kasparov og gjentar seg selv for n'te gang: – Magnus spiller for mye og trenger et seriøst treningsopplegg.

Det er da Dagblad-journalisten spør: – Hva er ditt beste råd til Magnus? Kasparov veiver oppgitt med armene. – Men det er jo det jeg sier hele tiden: Han må ha trenere rundt seg. Dagbladet presiserer: – Men hva er ditt beste råd?

Rett skal være rett: Dagen etter er det

Three men and a wonderboy. *Simen (i midten) har skjendet kongen et eksemplar av biografien om prinsen, med regissøren som tilskuer.*

en fin reportasje i Dagbladet med overskriften «Magnus kan bli best i verden». Men man kan ikke unngå å legge merke til følgende, som ikke akkurat treffer spikeren på hodet: «Magnus må få møte sterke motstandere ...» (Dagbladet 05.01.05)

Sjirov-partiets psykologi

En sjakkentusiast får siste spørsmål fra ordstyreren og spør om det er sant at

“ *Du må aldri la deg psyke ut, spesielt ikke mot en 14-åring!*

Kasparov har en slik fantastisk hukommelse. Kasparov nikker, men understreker at hukommelse bare er én av mange faktorer: – Kramnik og Karpov har svært dårlig minne, men de kompenseres tydeligvis gjennom blant annet posisjonsforståelse. Den sovjet-russiske stormesteren Jurij Balasjov er den som har imponert meg mest med sin hukommelse, men han nådde aldri helt opp fordi han manglet andre kvaliteter.

Jeg klarer ikke dy meg og stikker en finger i været. I NSBs tabloide ånd forteller jeg litt sladder fra Drammen, fra en samtale mellom Sjirov (Kasparovs erkefiende de siste årene etter at han foretrakk å møte den tapende semifinalist Kramnik til VM-match i 2000 framfor Sjirov) og en russisk GM, overhørt av NSB under spansk-latvierens parti mot Magnus:

– Hvordan går det?

– Tja, jeg droppet Marshall med tanke på *hukommelsen* til guttungen.

Jeg nevner dette for Kasparov og salen. På overtid. To lange sekunders pause. – Har jeg gjort noe galt? tenker jeg, før han smiler og kommenterer elegant: – Det forklarer Sjirovs nederlag. Du må aldri la deg psyke ut, spesielt ikke mot en 14-åring! To nye sekunders pause og et enda bredere smil: – Det er ironisk å tenke på, Sjirov nølte med å spille trekket d5 (som kjennetegner *Marshallgambiten*). Da han til slutt våget å utføre d5,

«Alle planer om gjenforening ser ut til å gå i vasken. Alle ser ut til å vente på at min tid er over før det skjer noe.» *Men FIDEs norske vise-president Morten Sand er på tråden for å gi næring til håpet om en match mot Kasymzjanov i FIDE-regi.*

taper det (en overdrivelse fra Kasparov, selvsagt, men slikt hører med).

Kongen har her den samme følelsen

“ *Det nærmeste man kommer Gud på jorden.*

Simen Agdestein

for stillingen som prinsen (se partiet på s. 9). En følelse som overhodet ikke verdsettes av regnemaskiner à la Shredder eller Rebel. Dataprogrammene kan si hva de vil om Sjirovs d5 eller Magnus' tårnoffer, men vil aldri kunne vurdere disse trekkene som del av menneskelig kamp på høyeste nivå med klokka tikkende i bakgrunnen. Her blir tilskuerne – enten de sitter i Drammen foran storskjerm eller følger partiet på ICC – villedet av sifre som 0.03 eller -3.14. Kasparov lar

seg ikke lure, selv om det ikke er noen grunn til å betvile at han også har tilgang på ganske avanserte dataprogrammer. Han blir nesten irritert i begynnelsen av pressekonferansen da en i salen vil ha ham til å vurdere tårnofferet til Magnus:

– La oss ikke snakke detaljer! Sjirov gjorde en feil og ble straffet. Av og til krever stillingen at man lar et tårn stå i slag i noen varianter. Magnus har den intuisjonen som kreves for å ta slike avgjørelser. Et flott parti, ikke noe mer å snakke om.

Pussig nok hadde jeg dagen før følgende samtale med GM Lugovoj, mens han blåste hodet mitt fullt av røyk på hotellrommet etter runden:

– Hva synes du om partiet til Magnus? spurte jeg.

– Sjirov gjorde en helt utrolig feil, svarte Lugovoj.

– Ja, Le4 var en bukk, sa jeg.

– Nei, nei, nei....

– Ja, du synes han burde ha tatt tårnet, korrigerte jeg.

– Nei, nei, nei. Sjirov turte ikke spille Marshall. Er du redd gutten, har du tapt.

Sånn er det bare, mener Lugovoj og Kasparov. Det er kanskje slikt man lærte i den sovjetiske sjakkskolen? □

Mellom Kasparov og ratingtall

nevner vi at:

Jon Ludvig Hammer ble beste norske spiller med 6½ poeng av 11 og 34. plass (klasse GU14) i VM for ungdom på Kreta. Øystein B. Fossum (GU18) og Katrine Tjølsen (JU12) fikk begge 5½.

I junior-VM i India tok Geir Sune Tallaksen 6 poeng av 13 og endte på 44. plass, mens Jorunn Brekke med 5 poeng kom på 34. plass i jenteklassen.

Torben Søraas fra Narvik vant Tromsøsjakken i siste helg av november. B-klassen ble vunnet av Birk Anders Rølvåg, også han fra Narvik. Som vanlig var det en parallell barneturnering, denne gang med 60 unge spillere.

Kommentarer fra Elo-komiteen

Siden forrige liste (publisert i NSb 3/04) er det foretatt 3194 korreksjoner mot 3079 sist. Listen inneholder 2059 navn mot 2029 sist. Gjennomsnittstallet for de offentliggjorte er 1421,66 basert på 528.517 partier mot 1422,44 sist, og 1427,92 for ett år siden. Hele NSFs Elo-system inneholder nå 3561 navn mot 3488 sist.

Av de 2059 på listen er 1817 registrert som medlem av NSF 31.12.2004. De øvrige har tidligere vært medlemmer. Disse er merket i listen med "Tidl." foran klubbnavnet. Dersom du mener dette er galt må du ta kontakt med sjakkkontoret for eventuell korreksjon. Vi har denne gang lagt inn FIDE-tallet i norgestoppen. Det kan bli aktuelt å legge dette inn for andre kategorier senere. Turneringer mottatt av undertegnede inntil 13. januar er medtatt. Vi har fremdeles turneringsrapporter liggende der det ikke er oppgitt tilstrekkelig informasjon, eller som er i et format som vi ikke kan/vil behandle.

Den eldste på listen som har fått beregnet minst én turnering siden siste liste, er Bernt Milovan, Moss. Han fylte 91 år i desember. Den yngste på listen som har fått beregnet minst én turnering, er Fredrik Hjelmevoll, Sevlund SK. Han fylte 8 år i november.

Send oss gjerne datafilene dersom det benyttes Turneringsservice eller Swiss Perfect, men husk at betenkningstiden må oppgis. Dette er det alt for mange som glemmer, og det kan føre til at turneringen ikke registreres. Alle som sender TS-filer eller SP-filer på e-post, vil få i retur nye tall så snart beregningene er foretatt. Også det siste halvåret har vi måttet returnere flere rapporter på grunn av manglende data og feil i tabellene.

Når rapportene settes opp manuelt, er det viktig at man summerer kolonne I og II. Summen i kolonne II skal være det dobbelte av summen i kolonne I. Hvis dette ikke er tilfelle, er det noe galt i oppsettet.

Som vanlig vil vi gjøre oppmerksom på følgende:

I. For å komme med på de alfabetiske listene må en ha spilt minst ett parti i løpet av de to siste år, dog minst 10 partier totalt. II. Elo-tallet må være minst 500.

III. For å komme med på topplistene må en i tillegg ha spilt minst 30 partier totalt. Unntak er lilleputt hvor kravet er 15 partier.

IV. De aldersbestemte listene forutsetter dessuten at fødselsdato er kjent. Det er fremdeles mange som unnlater å notere fødselsdato på Elo-rapporten, noe som kan resultere i at juniorer ikke får den fremgang de skal ha etter reglene (det er ikke nok å sette "junior", eller kun årstallet, hele datoen må skrives). Vær klar over at fødselsdatoen for samtlige deltagere skal oppgis.

V. Medlemmer av USF som ikke er, eller ikke har vært, medlemmer av Norges Sjakkforbund, er ikke med på listene.

Vær oppmerksom på at passivitet i 5 år medfører at Elo-tallet slettes, og at man må "begynne på nytt".

Øystein Yggeseeth

Aktivitetstoppen (over 1200 partier)

1	Einar J Gausel OSS	2255
2	Gunnar Bue Tønsberg	1947
3	Rune Djurhuus Akademisk	1934
4	Ragnar Edvardsen Drammen	1626
5	Joran Jansson Asker	1457
6	Berge Østenstad Asker	1427
7	Jan Svenske Strømmen	1419
8	Leif Øgaard OSS	1411
9	Jahn Spillum Moss	1393
10	Leif Kverdal Sjønen	1392
11	Odd Ristesund Sjakkameratene	1381
12	Harry Andersen Fredrikstad	1327
13	Petter Haugli Moss	1315
14	Jan Arne Bjørgvik Verdal	1299
15	Jan Svindahl Kristiansand	1267
16	Ivar Bern Bergens	1257
17	Trond M Thorgersen Tempo	1238
18	Arild Johansen Horten	1234
19	Arne-Roger Jensen Sarpsborg	1218
20	Thor Christenson Nordstrand	1213
21	Leif E Johannessen OSS	1204
22	Per Omtvedt Sjønen	1202

Flest partier siste to år (over 150 partier)

Magnus Carlsen NTG	258
Gunnar Bue Tønsberg	239
Jon Ludvig Hammer OSS	232
Jorunn Marie Brekke OSS	228
Øystein Bøyum Fossum NTG	204
Johannes Kvisla 1911	203
Espen Forså Tromsø	197
Emil Døving Agdestein NTG	186
Odin Blikra Vea NTG	185
Magnus Danielsen NTG	184
Brede Hagen NTG	174
Pål Røyset Tromsø	167
Leif E Johannessen OSS	165
Kjell Stokke Fana	159
Dag Andersen Indre Østfold	157
Ellisiv Reppen NTG	156
Carl Fr Ekeberg Asker	154
Hallvard V Ådnøy Follo	150
Trond Romsdal Tromsø	150

Julenøtter

- løsningen nærmer seg: Fischer til Island?

Hva passer vel bedre enn å koble litt av fra ratingtall med et gjensyn med jule-nøttene fra nr. 6/2004?

Mange fant

Fischers udødelige avslutning i nøtt nr. 1: 18.Lxd4! exd4 19.Tf6!! med den dødelige trusselen e5 og matt på

h7. Partiet fortsatte: **19...Kg8** El-ler 19...De7 20.e5 h6 21.Txh6+ Kg8 22.Th8+ Lxh8 23.Dh7#; 19...Lxf6 20.e5 med forsert matt. **20.e5 h6 21.Se2!** (Fischer-Benkö, New York 1963) Nå kan følge: 21...Lxf6 (21...Sc8 22.Df5!) 22.Dxh6! **1-0**

Nøtt nr. 3 var vrien for de fleste. Her hjalp ingen computere – selv om lesere med ekstreme dataferdigheter og mer moderat sjakkforståelse kanskje kunne lage et dataprogram som kunne finne løsningen. Uansett, fire lesere hadde både skjønt reglene og funnet løsningen. Hans Arild Runde forklarte problemet:

«I utgangsstillinga er svart nesten patt, men h-bonden kan gå. Den opplagde løysinga er å plassere springaren slik at d6 er dekt og så matte kongane med dronninga. Problemet er berre å sørge for at ikkje nokon kong (eller kongar) vert matt for tidleg, samt at ingen konge stikk av». Altså: **1.Sf3 h4 2.Sd2 h3 3.f3!** (dekning av e4) **3...h2 4.Se4+** (dekning av fluktfeltet c3) **4...Kb4 5.Dxd6 matt x 5!**

Vinnere trukket ut blant riktige svar:

nøtt 1: Magnor Pettersen, Narvik
nøtt 3: Harald Oppland, Steinkjer

Og så var det nøtt nr. 2, tidenes vanskeligste julenøtt. Lar den seg knekke? Hm... Noen hadde gjettest riktig førstetrek, mens en håndfull lesere mumlet fornuftig nok om pattmotiver. Dog var det bare én som klarte å finne både riktig idé og trekk. Imidlertid er ikke dette noen klokkeren studie, da variantene er ganske kaotiske – og neppe helt entydige. Litt finpussing i redaksjonen gjenstår fremdeles. Leseren kan i mellomtiden studere sitt ratingtall på de neste sidene. Og glede seg over at Fischer kan være på vei til Island. Politisk asyl er innvilget, men litt diplomati gjenstår. Blir han Islands tiende GM?

Talal Hogir Fredriksstad	1437	57	Tranøy Einar Kongsberg	1180	43	Veland Harald Sevland	877	136	Zelenka Marek (Tidl. Caissa)	1168	17
Talberg Kristian Alta	1311	185	Trbojević Nedjeljko (Tidl. Kongsv.)	1582	21	Veslii Kåre Lorenskog	676	94	Zhuravlev Sergey Narvik	1926	72
Tallaksen Geir Sune Porsgrunn	2337	602	Trompe Ernst (Tidl. Gjøvik)	1393	295	Vesly Jan Vidar Randaberg	2143	715	Zymberaj Bedri Rillindja	1737	44
Tallaksen Levi André Kristiansand	1391	84	Troll Tom Randaberg	1740	15	Vie Trygve Førde	1118	67			
Tandberg-Hanssen Øivind Moss	1398	104	Trondsen Olav Øksfjord	1050	13	Viestad Laila Hauge	1677	379	Ø		
Tande Magnus Kvinge Masfjorden	1064	62	Trulsen Arve Trondheim	1221	100	Vigdal Per Kr Nordstrand	1835	689	Ødegaard Karl Eirik Trondheim	1063	208
Tande Torkel Kvinge Masfjorden	1318	88	Trygstad Kristian D. OSS	2327	881	Vik-Hansen Rune Tromsø	1672	450	Ødegaard Per Chr Trondheim	1404	502
Tangen Rolf W. Sarpsborg	1424	586	Tuft Ole R. Caissa	1640	93	Vik Jørgen Kristiansand	1877	476	Ødegården Harald B Lillehammer	1151	72
Taraldsvik Tommy Tønsberg	1293	15	Tufta Jon Gunnar Bergens	1602	255	Vik Olav NSSF	1305	166	Øgaard Henning (Tidl. Follo)	1826	446
Teger Egil Nordstrand	1561	436	Tveit Geir Akademisk	1360	130	Viken Andreas NSSF	1040	121	Øgaard Leif OSS	2325	1411
Teigum Amund OSS	1781	343	Tveiten Paal Moss	1567	22	Viken Endre Namsmos	1471	280	Øhman Kjell Tage (Tidl. Akademisk)	1524	79
Teigum Torgeir OSS	1219	158	Tvetter Steinjar NSSF	1064	136	Viksen Ivar NSSF	1598	306	Øksnevad Arild Nittedal	1574	72
Tessom Mathias Stavanger	1813	160	Tønseth Asbjørn Ottestad	1762	282	Viksen Ole Johan Namsmos	1327	178	Øksnevad Håkon Nittedal	1050	87
Tevasvoll Svein Kirkegata	1217	421	Tønseth Asbjørn Ottestad	810	46	Viksen Slig Alle Namsmos	1823	424	Ørjasæter Dag Strømmen	1561	47
Thanke Bror Nordstrand	2042	815	Tønseth Harald Ottestad	1402	41	Vindenes Amar Caissa	1076	36	Ørnsnes Oddbjørn Sjønen	1473	59
Theling Helge E. Kragerø	1811	672	Torun Arild SMPOAA	1586	367	Volden Steinar NSSF	1333	24	Ørtoft Kai Kristiansand	1970	821
Thingslad Anders Modum	946	80	Torun Kåre Namsmos	1399	48	Vollan Kjell (Tidl. Bodo)	1721	836	Øslebrot Kenneth Bergens	1280	72
Thingslad Even Modum	1382	107	Torun Reidar Namsmos	1484	338	Vollstad Bjørn Mo	1028	77	Øslebø Roger E. Hønefoss	1749	262
Thingslad Tormod Modum	733	55	U			Vålerhaugen Kjell Modum	1412	141	Østenstad Berge Asker	2488	1427
Thjomøe Hans R Drammen	1688	678	Uberg Per Gunnar Kristiansand	1450	297	Vårdal Hallstein Sotra	1840	64	Østerberg Hugo Akademisk	2005	322
Thomassen Asbjørn Slavanger	806	426	Uggerud Ivar Kongsvinger	1890	20	W			Østerdahl Runar Drammen	1264	35
Thomassen Joachim Mo	1675	92	Uglund Johannes Nordstrand	981	425	Walseth Tron Tromsø	1822	493	Østgaard Pål Namsmos	1291	14
Thomassen Knut Øksfjord	1245	12	Uglund Torge Nordstrand	1292	209	Warendorph Hakon Follo	1337	441	Østrem Thore Nordstrand	1773	566
Thomassen Thomas Mo	1952	383	Ukkelberg Øyvind Stjørdal	1789	546	Warnes Åge (Tidl. Hadeland)	1354	277	Østveit Martin OSS	2103	777
Thonstad Tore Moss	1418	90	Ulrichsen Jan H Trondheim	2036	797	Wasenius Thomas Moss	1093	61	Øtveit Jens Løten	1726	881
Thorbjørnsen Eirik Randaberg	970	13	Ulriksen Frank Fredriksstad	1252	230	Webergen Einar Aalesund	1724	465	Øtveit May Frida Masfjorden	829	29
Thorby Kjell S Sarpsborg	1684	596	Ulseth Mikkael Asker	1356	30	Weberg Øyvind Follo	1507	338	Øtveit Martin Nittedal	733	23
Thoresen Erik Modum	1206	115	Ulvi Steinar Frostla	1195	205	Weiberg Odd Indre Østfold	1210	278	Øverås Alf Drammen	1840	798
Thoresen Tommy V. Porsgrunn	1196	61	Ulvin Dag Lillestrøm	2170	643	Wendelborg Morten Porsgrunn	1613	367	Øvstehage Per A Lillehammer	1484	415
Thorghersen Trond M. Tempo	1960	1238	Undeland Tor M. Nordnes	1410	26	Wernberg Karl Elverum	974	177	Øyland Arild NSSF	1727	186
Thorsten Espen Kongsvinger	1956	281	Unndheim Bjarne OSS	1369	21	Werner Fred 1911	1728	627	Øyan Oddvar NSSF	1313	213
Thorsten Petter Sjønen	1542	405	Unnil Matti 1911	1662	343	Westgaard Ulf Konnerud	1285	11	Øye Olav Nordstrand	1462	832
Thorsten Roar Sjønen	1468	149	Urkdal Fredrik Tønsberg	1059	23	Weydahl Anders Akademisk	951	16	Øyvann Aage Nittedal	1138	32
Thorsten Trond Akademisk	2119	521	Urdahl Fredro Olav Olsen 1911	1589	68	Wibe Lars Steinkjer	886	16			
Thorsø Kristian Trondheim	921	43	Ulnes Peter Vedal Tromsø	1217	12	Wibe Per H. Asker	1501	327	Å, Aa		
Thorvaldsen Petter Fredriksstad	1123	20	Ulness Ulf Tromsø	1048	10	Wicklund-Hansen Rich. Sjønen	1678	639	Aaberge Vegard Sk 1911	967	87
Thowsen Alf Geir Follo	1213	97	Utsi Nils R Samisk	1148	124	Wiggen Frode Stavanger	1359	172	Aabid Ryaad Brønnøysund	1486	93
Thrana Svein Arne Nittedal	1708	287				Wiig Ole Martin Molde	1644	466	Ådnøy Hallvard V Follo	2192	724
Thresson Goran (Tidl. Sarpsborg)	1955	17				Wikre Magnus Angen (Tidl. Sevland)	548	12	Aagedal Geir O. Bergens	1467	63
Thøgersen Arild Fredriksstad	1223	26				Wilhelmsen Fredrik Asker	885	40	Aalen Ove (Tidl. Førde)	1314	20
Tidemann-Andersen Leif Caissa	1542	475				Williamson Kaj Roger Sortland	1478	110	Aamodt Audun Indre Østfold	1199	61
Tidemann-Andersen Erik Caissa	626	54				Willsbeck Jan B. OSS	1877	766	Aamodt Freddy Sarpsborg	1594	807
Time Jan Tore Sandnes	1033	13				Winther Einar G Vadso	799	144	Aamodt Kjell (Tidl. Kongsvinger)	1404	108
Time Jonatan Ekelund Hauge	1646	133				Wistler Finn Arild Kirkegata	1310	572	Aandal Kristian Porsgrunn	1783	138
Tisdall Jonathan Asker	2439	934				Wisler Tom R. Kirkegata	1678	527	Aaneby Terje Sorum	1448	386
Tjensvoll Tore Trondheim	1866	429				Wolfselth Ole Sotra	1772	376	Aanes Kjell Narvik	1801	252
Tjønsland Slig Nordstrand	2254	536				Wollan Joacim (Tidl. Narvik)	1054	17	Aanestad Knut Randaberg	1292	235
Tjøsen Katriine Bergens	1361	80				Woren Svein Ørsta	1066	152	Aanonsen Per Tore OSS	1696	14
Todnem Karl Sandnes	1369	13				Wulmum Thor Arne (Tidl. Trondheim)	1208	12	Aanstad Magnus Narvik	1858	756
Tofte Anders Stavanger	904	10				Waage Are Shaw (Tidl. Bodo)	1139	12	Aanstad Sondre Lillehammer	758	15
Tofte Sondre Waage Stavanger	1501	110				Wågo Anders Hamar	1645	75	Aarefjord Christian Hamar	1735	107
Tollefsen Vegard Narvik	1923	422						Aarland Slein A Bergens	2240	588	
Torbergsen Geir A. Narvik	1664	144						Årmod Leidulv Konnerud	1267	34	
Torgersen Eric Kristiansand	1216	64						Aarnes Carl Christian Nordstrand	1157	353	
Torgersen Terje Kristiansand	1881	682						Aarstad Olav Sjørdal	1283	120	
Torgersen Torger Tønsberg	1171	190						Aarstad Tron Sjørdal	1655	439	
Torjusen Georg Risør	1365	30						Aarthur Lisbeth (Tidl. Sandnes)	703	63	
Torkilsgen Runar Bergens	1444	211						Aarthur Rune Sandnes	1683	468	
Torsdal Geir Magne (Tidl. Porsgrunn)	536	16						Aas Henrik Sjønen	1601	179	
Torsdal Jørn Porsgrunn	695	33						Aas Ole Johan Alta	1130	127	
Torsdal Kristoffer Porsgrunn	1062	26						Aasum Anker Halden	1522	214	
Torsvik Raymond (Tidl. Voss)	1597	328						Åsvoll Guttorm Verdal	1073	61	
Tosi Valerio Halden	1197	108									
Totland Silje Masfjorden	969	57									
Trana Arne O. Steinkjer	1733	750									

Turneringer ratet siden sist

Klubbmesterskap Brønnøysund, Hønefoss, Kragerø, Lillehammer, Lillestrøm, Løten, Narvik, Narvik 2003, Ottestad, Risør, Svartlamoen, Tromsø **Høstturneringer** 1911, Akademisk, Alta, Asker, Bergens, Brønnøysund, Caissa, Drammens, Elverum, Follo, Fredriksstad, Halden, Hønefoss, Indre Østfold, Kristiansand, Løten, Modum, Nordnes, Nordstrand, Odd Navestads minneturn., Orkdal, Randaberg, Risør, Risør 2003, Sandnes, SMPOAA, Stavanger, Strømmen, Tønsberg, Vadso, Ørsta **Vårturneringer** Molde, Nordnes, Vadso, Ørsta **NGP** Barentsmesterskapet, Bergen, David Løvers minneturn., Fredrikstad, H. C. Christoffersens minneturn., Ivar Berris Minneturnering, Kalottturneringen, Knut Brokstadts minneturnering, Kristiansand Open, NTG-Cup, NTG-Cup (Monrad), OSS, Polarsirkelen, Sandefjord, Sommer Bergen, Vadso-sjakken **KM indl.** Sogn og Fjordane **KM lag** Hedmark-Oppland, Vestfold **Int. i Norge** Drammen International, Gausdal Classics, Smartfish Master **Int. i utlandet** Caissa KFT Int. IM, Essent,

Kieler Open, Lausanne Young Masters, OL, Open des Vins du Médoc, Politiken Cup, Pula Open, VM, VM senior, XI Open Int. Nice, ZMD Open **Andre turn.** 1911 høstcup, Alta Mørketidsturnering, Barcelona, Caissa KFT Int. FM, Calvia Amateur, Cesenatico, Czech Open, EM ungdom, Forspranget, Gastrickland Open, Gausdal Classics Elo, Gästrikland Open, Hammerfest bymesterskap, Harstad Open, HZ Vlissingen, Illkirch, Karlstad Open, Kecskemeti Tavasz, Larvikmesterskapet, Lillehammer bymesterskap, Løten-turneringen, Moss bymesterskap, Møldal Open, Narvikmesterskapet 2004, Narvikmesterskapet høst 2003, NM, NM juniorlag, NM LP, MP, NM stikkamp, NM ungdom, Nordisk for gymnaslag, Olomouc Open, Pula Open, Rallarsjakken, Ribe EMT, Riga Open, Rödeby Open, Steinkjermesterskapet, Telemark Open, Tromsø Challenger, Tromsøsjakken, Trondheims pokalturnering, Trondheimsmesterskapet, Vesterhavsturneringen, VM ungdom, Zomer Harmonie, Åpent Sørlandsmesterskap B

Om å spille mot amatører

Temaet er hvordan proffer spiller mot amatører. Men først, hvem regnes som "amatør" fra et stormestersynspunkt? Svaret er ganske opplagt: amatør er den som elsker sjakkspillet, men ikke har noen intensjon om å livnære seg av sjakk.

En stormester kan selvsagt også være i amatørernes rekke. Like fullt ser sjakkproffene ofte med et noe ironisk blikk på amatørerne. Men uansett ironi eller ikke, vi sitter stadig foran amatører ved brettet. Og selvsagt vil enhver seriøs sjakkproff prøve å vinne slike partier. Det er ikke alltid like lett. Jeg vil si litt om våre metoder i slike situasjoner.

Typestillinger

La meg først oppklare en misforståelse som av en eller annen grunn forekommer hyppig hos amatører. Ofte hører vi fra spillere med rating rundt 2200-2350 at de med litt spilletrening og våre åpningskunnskaper ville kunne kjempe mot proffene på likefot. Det er da vi får et lett ironisk drag om munnen.

En vesensforskjell er antall typestillinger man har studert. Jo mer tid man har tilbrakt ved analysebrettet – og her snakker jeg om nettopp analyse, og ikke lesing av sjakkbøker – jo dypere for-

av GM Aleksej Lugovoj
oversatt av Atle Grønn

står man posisjonelle sannheter, inkludert åpningsfinesser. Men det trengs tid, svært mye tid for å trengte inn i spekteret av stillingstyper. For mange år siden tilbrakte jeg 10 dager sammen med Vladimir Kramnik, som da formelt sett ikke engang var IM, men spilte på stormesternivå. Vi brukte all ledig tid på sjakk. Vi hadde ingen computer, bare et brett og brikkesett som ble brukt til analyse av katalansk åpning. Vi flyttet brikker, prøvde å forstå offiserens optimale plassering. Kramnik spilte senere nesten aldri denne åpningen, men erfaringen fra den gang har vært nyttig for oss begge – også for Kramnik, skulle jeg tro. Slik økes gradvis forståelsen av spillet. Som en snøball

// *Nordmenn spiller ganske originalt, men...*

som baller på seg. Man må føle stillingen, og ikke bare kjenne lange teori-varianten. Når en sterkere spiller mistenker motstanderen for å ha pugget en teorivariant, prøver man å avvike for å tvinge motstanderen til å tenke selv.

Klasseskjell

Enda en ting. Sjakkproffer spiller jo også mot hverandre og er vant til sterk motstand. Man blir vant til å holde konsentrasjonen på topp over lang tid da man vet at enhver feil kan være skjebnesvanger. Amatøren er ikke trent til å takle presset over så lang tid. Derfor er det så mange ujevne partier på amatørnivå. Fantastiske trekk følges av grove feil. Evnene og kunnskapene er også skjevt fordelt hos den enkelte. For eksempel er sterke taktikere ganske ofte håpløse i enkle stillinger og sluttspill.

Mange slike faktorer gir en *klasseforskjell* mellom amatør og proff. Men sjakk er heldigvis bare et spill. Og alle

Forfatteren, stormester **Aleksej Lugovoj** (29), er en klassisk representant for den sovjetiske sjakk-skolen. Han tilhører det sterke sjakkmiljøet i St. Petersburg og har aldri livnært seg av annet enn sjakk. Han har spilt flere turneringer på Gausdal og var nå sist med i Drammen International der han endte på 5. plass. Vi har alle lest artikler å la «mitt møte med en stormester» eller «min første stormesterskalp». Stormesterne på sin side skriver helst om avanserte partier mot andre stormestere. For denne artikkelen bad vi Lugovoj filosofere rundt temaet «Stormesterens møte med amatører» på bakgrunn av hans besøk i Norge, landet som ifølge Kasparov «mangler sjakktradisjoner». Artikkelen du har foran deg, er lang og lærerik, men samtidig krevende. Den gir et ærlig innblikk i hvordan stormestere tenker. En stormesters tanker under et sjakkparti er kanskje ikke alltid like enkle å fatte, men det er vel derfor de også er stormestere.

har en sjanse. I et isolert parti kan det skje mye rart, og sjakkproffene er derfor som oftest seriøst innstilt også mot svakere spillere. Vårt ideelle scenario mot motstandere med visse basiskunnskaper er omtrent slik: få en liten fordel etter åpningen, deretter utnytte posisjonelle og taktiske feil i midtspillet og så rolig dra i

// *Det er da vi får et lett ironisk drag om munnen.*

land seieren. Overdreven risiko er selvsagt uønsket – det er bedre å la klasseforskjellen avgjøre.

Sjakkproffer prøver å unngå å bli utsatt for angrepssjakk. For det første fordi de fleste sjakkspillere er bedre til å se taktikk i egen favør enn motstanderens taktiske potensiale. Og for det andre finnes det rett og slett mange glimrende angrepsspillere blant amatørerne. Mot slike kan man fort gå ned selv med noen hundre ratingpoeng mer på papiret.

Nasjonal karakter

Når jeg forbereder meg til partiene, tenker jeg alltid på motstanderens nasjonalitet. Sjakkstilen henger ofte sammen med nasjonens lynne. Jugoslaver, grekere, spanjoler og andre sydlige folk har ofte et godt taktisk blikk. Tyskerne er metodiske, mens amerikanerne er aggressive. Selv med 500 ratingpoeng mindre vil en amerikaner ofte være overbevist om at han kommer til å vinne. Spillere fra det postsovjetske området er svært forsiktede, samler på små fordeler og tar ingen sjanser i fordelaktige stillinger.

Nordmenn spiller ganske originalt, er sterke i rotete stillinger, men mangler ofte en elementær sjakkskole, det vil si at de overhodet ikke mestrer enkle stillinger og sluttpill. Svenskene er noe mer akademiske. Dette er selvsagt overdrevne generaliseringer, men det hjelper ofte under forberedelsene.

Computeren er også et viktig våpen mot amatører. Merkelig nok er det sjakkproffene som tjener mest på computerens inntog i sjakken. Dataprogrammene må *veiledes*, og her er menneskets spillestyrke avgjørende. Nivået på forberedelsene tilsvarende som regel spillerens egen spillestyrke. En sjakkproff bruker forberedelsene også til å danne et bilde av motstanderens stil.

Amatørens fortrinn

Men, som sagt, til tross for klasseforskjellen får alle en sjanse. Man må bare vite å benytte seg av den. En opplyst amatør skjønner selvsagt at sjakkproffen kun er ute etter seier. Dette gir en *psykologisk fordel*, amatører kan spille fritt, uten tanke på resultatet. Hvis det dukker opp en sjanserik, men risikofyllt offermulighet – hvorfor ikke friste skjebnen? La sjakkproffen bekymre seg, det er jo hans oppgave å vinne. En taktisk batalje øker også muligheten for feil – og selv de beste kan bukke. Det hender at stormesteren i sin iver etter å vinne mister ob-

jektiviteten og tar for stor risiko. Det er da amatører må gripe sjansen, men det kreves maksimal konsentrasjon. Hvis ikke kommer straffen.

Generelt lønner det seg for amatører å angripe, selv om det også er et spørsmål om stil. Overraskelser i åpningen kommer også godt med – selv sterke sjakkspillere har huller i åpningsreportoaret. Å spille flatt på remis er derimot ganske håpløst. En sjelden gang vil det kanskje fungere, men en slik situasjon er gjerne gunstig for stormesteren. Man merker fort at motstanderen ikke prøver å vinne, og dermed kan man ta større sjanser enn vanlig. Uansett vil ikke motstanderen gripe sjansen fordi han rett og slett ikke leter etter mulige sjanser.

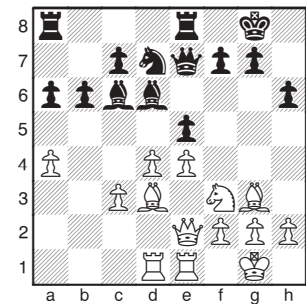
Men la meg bli mer konkret. I Drammen fikk jeg god anledning til å spille mot norske amatører. Her følger noen eksempler.

Proff vs. amatør, 1. akt:

GM Aleksej Lugovoj (2550), Russland
Gunnar Berg Hanssen (2245), Tromsø
Drammen International (2)
Dronninggambit, Tartakower

1.Sf3 d5 2.d4 e6 3.c4 Sf6 4.Sc3 Le7 5.Lg5 h6 6.Lh4 O-O 7.e3 b6 8.Ld3 Lb7 9.O-O Sbd7 10.Lg3 En moderne behandling. Det tok mange år før man kom fram til dette trekket. Ideen er å hindre springeren å hoppe til e4. **10...dxc4 11.Lxc4 Ld6** En solid og ubehagelig variant å møte. Hvit har selvsagt en liten fordel, men etter løpertrekket har hvit få angrepsmuligheter. Jeg prøver å forvirre motstanderen og føre spillet over i en annen variant. **12.Lh4 Le7 13.De2** Tillater springeren å nå sitt forgjette felt. Dessverre finnes ingen fornuftige alternativer. På plussiden kan det sies at hvit har tvunget svart til å bytte på c4, noe som gir hvit en overvekt i sentrum. **13...Se4 14.Lg3 Ld6** Her kan svart spille annerledes, men motstanderen er tydelig oppsatt på dette løperbyttet.

15.Tad1 De7 16.Ld3 Å fortsette løperdansens fører til offiserstap: **16.Lh4? Sxc3 17.bxc3 Lxf3 18.Lxe7 Lxe2. 16...Sxc3** Endelig en feil. **16...Sxg3** er sterkere, da jeg ikke kan satse på et direkte angrep: **17.fxg3 e5 18.Lb1 (18.La6!?) 18...exd4 19.Dc2 Dxe3+ 20.Kh1 g6 21.Tfe1 d3 22.Txd3 Dc5**, og svart har en sunn merbonde. **17.bxc3 e5 18.e4 Tfe8 19.Tfe1** Her var jeg veldig fornøyd med stillingen. Svart mangler motspill, de fleste offiserene er bundet til forsvaret av e5-feltet, og avbytte på d4 er håpløst for svart. Legg merke til at jeg ikke spilte **19.Lb5** direkte på grunn av **19...exd4 20.e5 Lxf3! 21.Dxf3 (21.gxf3 Sxe5 22.Lx8 d3) 21...Sxe5 22.Lxe5 Dxe5** og svart står godt. **19...a6** Jeg vet ikke hva motstanderen hadde regnet på. Muligens følte han intuitivt at hvit måtte avskjæres muligheten **Lb5**. **20.a4** En noe omstendelig strategi med ideen å la motstanderen blottlegge sine hensikter. Men trekket er uansett helt brukbart. Jeg tror jeg ville spilt slik også mot en stormester. Svart har begrenset frihet, og da er det som regel riktig å øke trykket. **20...Lc6**

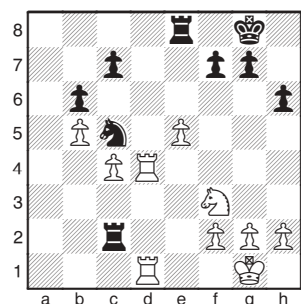

21.Lxa6? Min første idé var å forsvare a4-bonden. Det er mange muligheter: **21.Da2, 21.Dc2** eller **21.Ta1**. Men plutselig husket jeg, til min utlykke, at jeg snart skal spille i en svært sterk turnering i Moskva. Jeg hadde mye tid igjen på klokka, og bestemte meg for å gjennomføre en liten trenings sesjon, nemlig å regne på å ta bonden. Jeg regnet i vei og fant intet forsvar for svart. Hva skulle jeg gjøre? Intuitivt forstod jeg at jeg burde helt enkelt forsvare min egen bonde med klar fordel. Men jeg var moralsk forpliktet til å ta bonden. **21...exd4!** Enkelt og sterkt. Jeg vet ikke nøyaktig hvor jeg regnet feil. Stillingen er ikke så komplisert at

Ros og ris. *En stor gjeng fra Nord-Norge tok turen til Drammen. Eksnarviking Gunnar Berg Hanssen var best denne gangen og får ros (men mellom linjene også litt ris) av artikkelforfatteren.*

det skulle by på for store problemer. Det er i hvert fall klart at 21...Lxa4? er dårlig: 22.Ta1 b5 23.Lxb5. **22.Lxd6 Dxd6 23.Txd4 Da3** Nå hadde jeg sett at svart kunne utlikne enkelt med: 23...Txe4! 24.Txe4 (24.Txd6 Txe2 25.Txc6 Txe1+ 26.Sxe1 Txa6 27.Txc7 Sc5) 24...Lxe4 25.Dxe4 Txa6, men det var for sent å snu. Isteden for denne forserte varianten ofret svart bonde, som for øvrig var et fullgodt alternativ. **24.Lb5 Lxb5 25.axb5 Sc5** Jeg har en bonde mer, men det er ikke klart hva slags glede jeg har av den. Svarts offerer står glimrende, og jeg mangler dessuten angrepspunkter i den svarte stillingen. **26.c4 Db3 27.e5** Med håp om å svindle motstanderen i sluttspillet. **27...Ta2 28.Dd1 Dxd1 29.Texd1 Tc2**

30.Td8? En hån mot stillingen. Jeg forstod at det var risikabelt, men klarte ikke å stoppe. Selvsagt burde jeg ha tatt remis med 30.Kf1 Se6 31.Te4 Sc5.

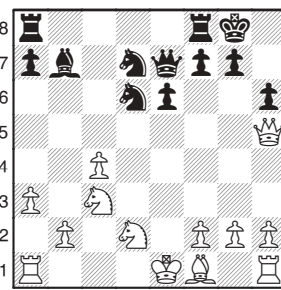
30...Kf8! Jeg hadde håpet på 30...Txd8? 31.Txd8+ Kh7 32.g3! Txc4 33.Tf8 med hvit fordel. Men motstanderen gjorde håpet til skamme. **31.Txe8+ Kxe8 32.Sd4 Txc4 33.g3 Se6 34.Sf5 h5** Jeg skjønner ikke hva svart er redd for. Etter 34...Tc5 35.f4 Txb5 sitter hvit igjen kun med praktiske remissjanser. **35.f4 g6 36.Se3 Tc5** Nå tilbød han remis. Jeg burde ha tatt i mot, men gjorde et siste forsøk. **37.Sd5 Txb5 38.h3 Kf8 39.g4 hxg4 40.hxg4 c6 41.Sf6 Sxf4 42.Td8+ Kg7 43.g5** Nå er det uunngåelig. **43...Sh3+ 44.Kg2 Sxg5 45.Tg8+ ½-½**

Proff vs. amatør, 2. akt:

GM Aleksej Lugovoj (2550), Russland
Andreas G. R. Moen, (2236) OSS
Drammen International (4)
Nimzo-indisk

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 Lb4 4.Sf3 En finesse. Jeg foretrekker 4.e3, men ønsket å teste motstanderens kunnskaper. **4...0-0** Han besto ikke testen! Bedre er 4...c5 med overgang til vanlige Rubenstein-systemer. **5.Lg5** Nå har hvit en liten, men stabil fordel. Interessant nok gjorde selv Karpov seg skyldig i denne unøyaktigheten i et matchparti mot Kasparov. **5...b6** Men dette er for drøyt. Slikt kan ikke svart tillate seg. Her måtte sentrum angripes umiddelbart med 5...c5. **6.Sd2** Jeg brukte 10 minutter på å vurdere varianter som: 6.e4 h6 7.Lh4 g5 8.Sxg5 Sxe4! (8...hxg5 9.Lxg5 Le7 10.Df3 er håpløst.) 9.Sf3 Sxc3 10.bxc3 Lxc3+ 11.Ke2 med en interessant stilling, men jeg klarte å kontrollere meg selv: Hvorfor gjøre det så komplisert, når man har fordel uansett ... **6...h6 7.Lh4 Lb7 8.a3** Det samme dilemmaet som ovenfor. 8.e4 g5 9.Lg3 Sxe4 10.Sdxe4 Lxe4 11.h4 ville ha vært interessant, med kraftig kompensasjon for bonden. Men jeg ville ha alt gratis. Derav det slappe trekket i partiet. **8...Le7!** Sterkt. Men jeg hadde ingen mistanke

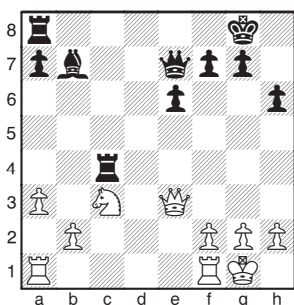
om hva som ventet meg ... **9.e4 c5!** Problemet mitt var at jeg var så opphengt i varianten: 9...Sxe4 10.Lxe7 Sxc3 11.Lxd8 Sxd1 12.Lxc7 Sxb2 13.Ld6 Tc8 14.a4 (14.Tb1!?) 14...La6 15.a5 bxa5 16.Tb1 Sxc4 17.Sxc4 Lxc4 18.Lxc4 Txc4 19.Lxb8 Tb4 20.Txb4 axb4 21.Ld6 a5. Stillingen er uklar, men jeg hadde en følelse av at hvits spill kunne forsterkes i denne varianten. Men, som så ofte skjer når man regner for lenge på en variant, risikerer man å overse et opplagt første-trekk. **10.dxc5** Selvsagt ikke 10.d5? Sxd5! **10...bxc5** 10 trekk er gjort, og motstanderen har prestert to unøyaktigheter allerede. Og min stilling er ... ubehagelig! Jeg må erkjenne at jeg er blitt utspilt. **11.e5** Noe må jeg finne på. **11...Se8 12.Lxe7 Dxe7 13.Dh5** Jeg hadde først tenkt å prøve 13.Sde4, men oppdaget i tide at svart kan spille 13...Lxe4! 14.Sxe4 Sc6 med kraftig utviklingsforsprang. **13...d6!** Energisk og meget sterkt. Her er utvikling viktigere enn materiell. **14.exd6 Sxd6 15.Dxc5 Sd7** Jeg tenkte på min stakkars dronning og så misunnelig på svarts stilling. Hvor skal hun finne fred? Det sikreste feltet så ut til å være h3 — og dit dro hun. **16.Dh5** Mer nøyaktig var nok 16.De3!?, men hvit får det ikke lett etter 16...Sf5 17.Dh3 Se5.

16...Tfc8! Men når skal dette ta slutt?! Svart spiller jo som en sterk stormester. Ideen om å overføre tårnet til 5.raden er svært elegant. **17.Dh3** Jeg ligger videre og følger min plan. Utvikling kan jeg fremdeles glemme: 17.Le2 Lxg2 18.Tg1 Tc5 19.Dg4 Tg5. **17...Se5 18.De3** Jeg orker ikke mer. Jeg godtar en dårligere stilling bare jeg slipper å spille med dronningen alene. **18...Sexc4 19.Sxc4 Sxc4 20.Lxc4 Txc4 21.0-0**

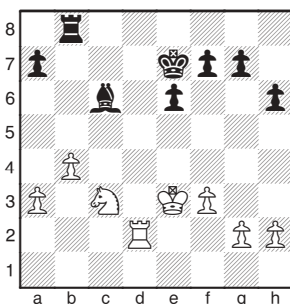

Opp og ned. *Andreas Moen fant mange fine trekk, men ble etter hvert svært samarbeidsvillig.*

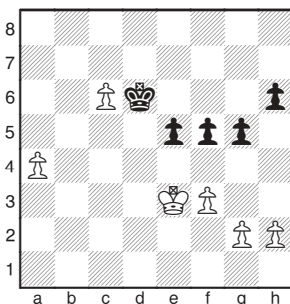

Nå har det roet seg. Her trenger man ikke finne opp hjulet, slike stillingstyper er velkjente. Svart skal beholde brikene og presse på begge fløyer. Legg merke til at den hvite springeren kun har ett trygt felt i sentrum, nemlig c3, der den allerede står og gamper. Dette betyr at hvit ikke kan utvise noe aktivitet. **21...Dc5?** For det første, som sagt ovenfor, bør ikke svart bytte brikker. For det andre, hvis svart ønsker remis, kan han i det minste skjule sine hensikter litt. **22...Dc7** var en begynnelse. **22.Dxc5 Txc5 23.Tad1 Tcc8 24.Td2 Td8** Dette blir for enkelt. Jeg ville ha foretrukket **24...Lc6!**? Hvit kan uansett ikke flytte b-bonden da hesten mister fotfeste. Hvis hesten manøvreres til d4, får løperen et utmerket felt på d5. Hvit kan selvsagt doble tårnene i d-linja, men det fører ikke til stort. **25.Tfd1 Txd2 26.Txd2 Lc6 27.f3 Kf8 28.Kf2 Ke7 29.Ke3 Tb8!** Et gim-

rende trekk. Hvorfor spiller alle så godt mot nettopp meg? Jeg har egentlig ikke lyst til å flytte b-bonden og skulle helst ha vandret litt langs fjerderaden med tåmet. **30.b4**

30...g5? Men det virker som min motstander selv ikke forstod hvorfor han spilte **29...Tb8**. Etter **30...Tc8!** mangler hesten gode felter, og hvit må ty til passivt forsvar. **31.Td4** Endelig har jeg fått en grei stilling. Det er ikke mye materiell igjen, men svarts siste trekk gav meg stor optimisme! **31...e5** Hvorfor gj bort d5-feltet? **32.Tc4 Tc8?** En bukk. **33.Sb5 Ld7 34.Txc8 Lxc8 35.Sxa7 Ld7 36.b5 Kd6 37.a4 f5 38.Sc6 Lxc6** Dette er litt useriøst. Sånne bondesluttspill går man ikke inn i. **39.bxc6**

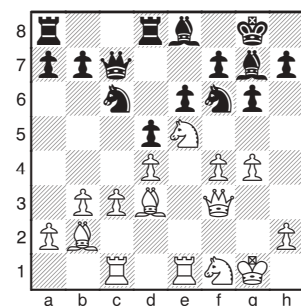

39...h5 Svart mangler ett tempo: **39...Kxc6 40.g4 f4+ 41.Ke4 Kc5 42.Kxe5 Kb4 43.Kf5 Kxa4 44.Kg6 Kb4 45.Kxh6 Kc4 46.Kxg5**. Pussig nok hadde jeg studert slike sluttspill en måned før turneringen, så jeg trengte knapt å regne denne varianten. Jeg husket at hvis svarts konge er i a-linja, og hvits i f-linja, vinner hvit om han er i trekket. **40.h3 Kxc6** Litt mer komplisert er følgende variant: **40...h4 41.Kd3 Kxc6 42.Kc4 e4 43.fxe4 f4 44.Kd4 g4 45.hxg4 f3 46.Ke3 fxg2 47.Kf2**

h3 48.a5. 41.g4 De første 20 trekkene var et slit. Men i andre halvdel trengte jeg ikke anstrengte meg stort — det var som om vi hadde en avtale om å styre partiet inn til min seier. **1-0**

Proff vs. amatør, 3. akt:

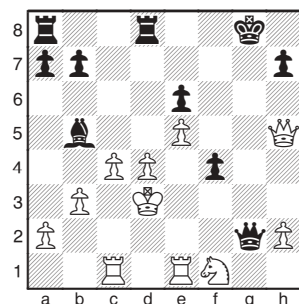
Lars Breivik (2221), Tempo
GM Aleksej Lugovoj (2550), Russland
Drammen International (5)

Motstanderen har spilt interessant i åpningen og fått gode angrepssjanser. Jeg følte det var på tide å vise litt muskler. **17...Se4!**? Det kan nok være ulike meninger om dette bondeofferet. Min motstander anså svarts kompensasjon for utilstrekkelig. Khalifman foretrakk også hvit. Jeg er uenig og synes svart har tilstrekkelig kompensasjon. Dette bekrefter også analyser med computer. **18.Lxe4 dxe4 19.Dxe4 f5 20.De2** Svart har godt spill også i følgende variant: **20.gxf5 gxf5 21.Dg2 Sxe5 22.Txe5 Lc6 23.Dg5 Kh8 24.Txe6 Tg8 25.Sg3 Da5. 20...Sxe5 21.fxe5 De7 22.gxf5 gxf5 23.Tcd1 Lh6** Jeg ville ikke gi hvit muligheten til å få løperen i spill. Det var vanskelig å regne konkrete varianter, men jeg følte at min løper måtte bort fra g7 for å rydde plass for angrepet. Hvit konsoliderer stillingen etter **23...Lc6 24.Lc1 Kh8 25.Sg3 Tg8 26.Tf1. 24.Lc1** Også etter **24.Td3** har svart noen ess i ermet: **24...Kh8 25.Th3 (25.c4 fungerer ikke: 25...Lc6 26.d5 exd5 27.e6+ Lg7 28.Lxg7+ Dxg7+ 29.Tg3 Dd4+.) 25...Lc6 26.Sg3 Dg7 27.c4 f4, og hvit har problemer. 24...Lxc1 25.Txc1 Lc6 26.Dh5?** Dette er en klar feil, men hva skal man anbefale? Følgende varianter viser at hvit har problemer, særlig i den forestående tidsnøden. **26.Sg3 Dg5 27.Kf1 (27.Dh5 Dd2) 27...Kh8; 26.De3 Kh8 27.Sg3 Tg8 28.Tf1 Tg4**

29.Tf4 Tag8 30.Tcf1 Dh4. **26...Dg7+**
27.Kf2 Dg2+ 28.**Ke3** Jeg regnet og
 regnet, men fant ingen forsert vinst.
 Svart beholder dog en stor fordel.
28...f4+ 29.**Kd3 Lb5+** 30.**c4**

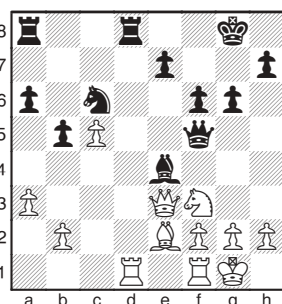

30...Le8! Ikke 30...Txd4+ 31.Kxd4
 Db2+ 32.Tc3 Td8+ 33.Kc5 Da3+
 34.b4 Tc8+ 35.Kd4! (35.Kd6 Dxb4+
 36.Kxe6 Le8!) 35...Td8+ 36.Kc5
 Tc8+, og svart må nøye seg med re-
 mis. **31.Dh4?** Ikke dit! Nødvendig var
 31.De2 Dh3+ 32.Kc2 Txd4 med svart
 fordel, men fortsatt kamp. **31...Dxa2**
 med avgjørende angrep. **32.Kc3**
 32.Dg4+ Kh8 33.Dxf4 Lg6+ 34.Kc3
 Tf8 vinner enkelt for svart. **32...b5**

33.Dg5+ Lg6 34.De7 Te8 35.Db4
bxc4 36.Sd2 Tab8 Typisk nok, da stil-
 lingen skiftet karakter, og jeg gikk over
 til å angripe, gjorde motstanderen feil.
 Slikt skjer ofte også på stormester-
 nivå. Et brått sceneskifte fører gjerne
 til feil. **0-1**

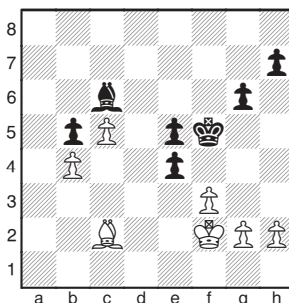
Proff vs. amatør, 4. akt:

GM Aleksej Lugovoj (2550), Russland
Carl Fredrik Ekeberg (2298), Asker
 Drammen International (6)

Vi har spilt en motevariant i Grünfeld.
 Min motstander kjenner imidlertid ikke
 til typesluttspillene som oppstår og
 blir derfor stående til tap i løpet av et
 par trekk. **19...Ld5 20.Sd4 Sxd4** Teo-
 rien anbefaler 20...De4. **21.Txd4 Lc6?**
 Vi har knapt begynt, og svart står alle-
 rede til tap. Riktig er 21...e5! ellersom
 22.Txd5 Txd5 23.Lf3 kan pare-
 res med 23...Td3 24.De2 Txf3!
22.Lg4 De5 Hvor ellers? **23.Dxe5 fxe5**
24.Txd8+ Txd8 25.Td1 Hovedproble-
 met var å regne ut bondesluttspillet.

Jeg følte at det burde være vunnet,
 men prøvde å regne det til bunns.
25...Txd1+ Bondesluttspillet oppstår
 etter 25...Td4 26.Txd4 exd4 27.Lf3
 Lxf3 28.gxf3 Kf7 (Svart rekker ikke å
 spille e5 på grunn av hvits frie c-bonde.)
 29.f4! og hvit vinner. **26.Lxd1 a5 27.b4**
axb4 28.axb4 Kf7 29.f3 Ke6 30.Lb3+
Kf5 31.Kf2 e4 32.Lc2 e5

33.Ke3 Her kunne jeg ha valgt en mer
 forsert vinst: 33.Lxe4+ Lxe4 34.fxe4+
 Ke6 (34...Kf6 35.Kg3 Ke6 36.Kg4 h6
 37.g3 Kf6 38.h3) 35.Kg3 h6 36.Kg4,
 og hvit spiller bonden med en viss pre-
 sisjon til h5. Trekket h4 kan bare spil-
 les når den svarte kongen har forlatt
 f6 (hvis ikke besvares h4 med blokade-
 trekket ...hf5+ uten at hvit kan spille
 Kg5). Dette kan man oppnå også ved
 å ofre c-bonden. Når hvit får spilt h5,
 kan han senere trenge inn med kongen
 via f5. **33...h5** Men nå er det en-
 kelt. **34.Lxe4+ Lxe4 35.fxe4+ Ke6**
36.g4 h4 37.g5 Et noe merkelig parti.
 Når man spiller slike lange varianter,
 bør man kjenne detaljene. **1-0**

DRAMMENS BESTE...

Løsninger

Oppgavene står på side 15.

1. premie:

GM Stellan Brynell (2473), Sverige -
 IM Shi Porat (2421), Israel
 Drammen International (4)
20.Le6!! Td5 Svart gir en kvalitet og
 går sakte ned. Brynells poeng kom-
 mer bedre fram i følgende variant:
 20...fxe6 21.Dxe6+ Kh8 22.Sf4! Dg8
 23.Dxh6+ Dh7 24.De6 Dg8 25.Dh3+
 Dh7 26.Sg6+ Kg8 27.De6#. **21.Lxd5**
cxd5 22.g4 Dg6 23.Dg3 og senere **1-0**

2. premie:

GM Rune Djurhuus (2473), ASKO -
 IM Stefan Kristjansson (2444), Island
 Drammen International (7)
23...Sxf3+! 24.Lxf3 Lxf3 25.Tb2 Hvit
 blir raskt matt etter 25.gxf3? Te2
 26.Lf2 Txf2! 27.Kxf2 Dxh2+ 28.Kf1
 (28.Ke3 Lh6+ 29.f4 Lxf4+ 30.Kf3
 Td3#) 28...Td3! **25...Ld5** Svar har klar
 fordel (løperparet, bedre bondestilling,
 aktive brikker...), men Djurhuus klarte
 på et vis å karre til seg et halvpøeng i
 et langt dronningsluttspill. **½-½** Islen-
 dingen tok likevel stormesternapp med
 en pen 3. plass.

3. premie:

IM Adam Hunt (2434), England -
 GM Rune Djurhuus (2473), ASKO
 Drammen International (6)
29...Txh3! 30.gxh3 Dxh3 31.Dd8+!
 31.Dd2? taper etter 31...Dh4! 32.Dh2
 (32.Lf2 Dg4+! 33.Kf1 Dh3+ 34.Ke2
 (eller 34.Kg1 Th5) 34...Df3+ 35.Ke1
 Dh1+ 36.Ke2 Dxa1) 32...Tg5+ 33.Kh1
 Dg4 34.Tg1 Df3+ 35.Tg2 Th5.
31...Kh7 32.Lb8? 32.Dd2! med poen-
 get 32...Dh4? 33.Dh2 gir gode remis-
 sjanser, for eksempel 32...Kg6 33.Le3!
 Tf3 34.Dh2. **32...e5 33.Dd2 Dg3+**
34.Dg2 De3+ 0-1

En herlig formiddag på Strømmen

Mange ting i livet gir lave odds; å vinne i lotto, godt vær i fellesferien, taekfritt hopprenn i Holmenkollen eller at Norge blir verdensmester i fotball. På denne listen kunne man godt tilføye: Strømmen slår NTG 5-1.

av Carl Peter Kirkebø

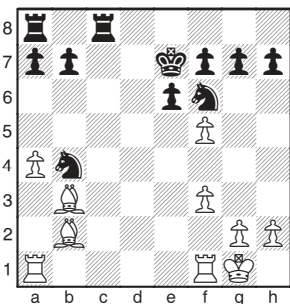
NTG stilte med følgende lag: Simen Agdestein, Espen Agdestein, Ole Valaker, Victor Hansen, Silje Bjerke, Svetoslav Mihajlov. Ratingsnitt 2227.

Strømmen på sin side stilte med et mindre navngjettet lag: Terje Johansen, Carl P. Kirkebø, Frode Lilleveld, Ivar Chavannes, Jørgen Andersen, Gunnar Einvik. Ratingsnitt ca. 2050.

Få levnet Strømmen en sjanse, hvilket også tilskuertallet viste. Men det gikk ikke lenge før publikum (formann i Strømmen, Terje Nilsen) fikk blod på tann. På 4. bordet overrasket Ivar med en teoretisk nyhet i det 17. trekk. Den videre håndteringen av løperparet var rett og slett magnifique:

Ivar Chavannes (2040), Strømmen
Victor Hansen (2008), NTG
Slavisk

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Sf3 Sf6 4.Sc3 dxc4 5.a4 Lf5 6.Se5 e6 7.f3 c5 8.e4 cxd4 9.exf5 Lb4 10.Lxc4 dxc3 11.Dxd8+ Kxd8 12.0-0 cxb2 13.Lxb2 Ke7 14.Sd3 Tc8 15.Lb3 Sa6 15...a5!? 16.Sxb4 Sxb4

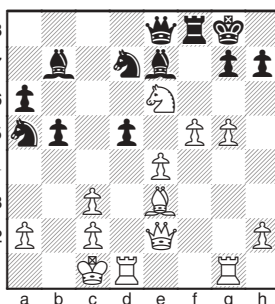
17.a5! Fortsatt en teoristilling! Victor kunne fortelle at 17.La3 er spilt før. Heldigvis kunne ikke Ivar «teorien». **17...Sc2 18.Tac1 Se3 19.La3+ Kd8 20.fxe6 fxe6 20...Sxf1 21.exf7** taper for svart. **21.Tfe1 Txc1 22.Lxc1 Sed5 23.Txe6 Kd7 24.Te1 Tc8 25.Td1 Tc5 26.La3 Tc3? 26...Txa5 27.Lb4 Tb5 28.La4** taper kvalitet, men gir svart motsjanser på grunn av fribøndene. **27.Lxd5 Txa3 28.Lxb7+ Kc7 29.a6 Sd7 30.Tc1+ Kb6 31.Tc6+ Kb5 32.Tc7 Sc5 33.Txg7 Sxa6 34.Lxa6+ Txa6 35.Txh7 Ta1+ 36.Kf2 a5 37.h4 a4 38.Ta7 Kb6 39.Ta8 Kb7 40.Te8 a3 41.Te4 1-0**

Til tross for 1-0 ledelse var match-situasjonen fortsatt høyst uklar. Terje stod tvilsomt på 1.bord mot Simen, og Frode på tredje hadde med nød og neppe overlevd åpningen.

Inspirert av Ivars innsats gikk jeg til angrep på bror Espens forsvarsrekker:

Carl Peter Kirkebø (2172), Strømmen
Espen Agdestein (2430), NTG
Siciliansk

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6 5.Sc3 d6 6.Lc4 e6 7.Le3 Le7 8.De2 a6 9.Lb3 0-0 10.0-0 De8 11.Thg1 b5 12.g4 Sa5 På 12...b4 angir teorien følgende galskap: **13.Sxc6 Dxc6 14.Sd5 exd5 15.g5 Sxe4 16.Lxd5 Da4 17.Lxe4. 13.g5 Sd7 13...Sxb3+** er logisk. **14.Lxe6!? fxe6 15.Sxe6 Lb7** Etter partiet foreslo Agdestein **15...Df7** som en forbedring. **16.f4!** Hesten er konge! **16...Tc8 17.f5 Txc3** En drastisk løsning ... **18.bxc3 d5?** Men dette er feil. Svart måtte fulgt opp med **18...Lxe4**.

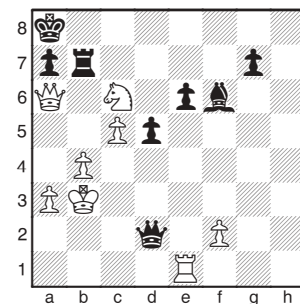

Her tenkte jeg lenge, heldigvis fungerte variantene: **19.g6! h6 20.Lxh6** Poenget! **20...gxh6 21.Dh5 Tf6 22.Dxh6 La3+ 23.Kb1 De7 24.Tg3 Txe6 25.fxe6 Dg7 26.Dxg7+ Kxg7 27.exd7 Sc6 28.Txd5 Le7 29.Th5 Ld6 30.Th7+ Kg8 31.Td3 1-0**

2-0! I mellomtiden hadde Gunnar på sistebord fått en lovende stilling. Og hadde ikke Frode minst remis? Jørgen slet litt mot Silje på 5.bord, men vi burde i det minste klare uavgjort?

Så kom de dramatiske minuttene som publikum aldri kommer til å glemme. Plutselig skjedde det som ikke skulle skje: Ole gikk på en minikombi, og med ett stod Frode til vinst. Simen gikk seg vill i tidsnøden og ble ubønnhørlig satt matt:

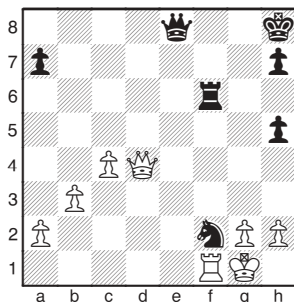
GM Simen Agdestein (2614), NTG
Terje Johansen (2251), Strømmen

36.Txe6?? Hvit har mattangrep etter den mer eller mindre forserte sekvensen **36.Sa5! Dc3+ 37.Ka4 Dc2+ 38.Sb3 e5 39.Th1! g5 40.Th6!** (Men ikke **40.Dxf6?** og svart får elegant evig sjakk etter **40...Txb4+!**) **40...Lg7 41.Td6**. Nå fungerer ikke tårnofferet: **41...Txb4+ 42.Kxb4 De4+ 43.Kc3 Df3+ 44.Kc2 Dxf2+ 45.Kb1 De1+ 46.Sc1 De4+ 47.Sd3. 36...Dd1+** Svart forsvarer seg mot systeradmatten ved selv å sette matt. **0-1**

4-0! Stod verden for fall? Publikum var i ekstase. Det ble nesten for mye av det gode da stillingen til Gunnar viste seg å være lovende:

Gunnar Einvik (1894), Strømmen
Svetoslav Mihajlov (2017), NTG

34...Se4?? Svart leker julenisse. 34...Kg7 eller 34...Sh3+ 35.gxh3 Dg8+ 36.Kh1 Da8+ 37.Kg1 Dg8+ var unektelig bedre. **35.Txf6 Sxf6 36.Dxf6+ Kg8** og svart gav opp i trekk 63. **1-0**

Til slutt ble resultatet 5-1. Og det var godt, for det er tvilsomt om nervene til formann Nilsen hadde tålt stort mer. Kanskje det ikke blir tåke i Kollen i år?

SERIE SJAKK

NTG samlet sine siste krefter for å unngå den totale ydmykelse i sin første opptreden i 1. divisjon. Silje spilte sikkert i sluttpillet, og Jørgen måtte strekke labb.

For detaljerte resultater fra alle divisjoner og avdelinger: <http://heim.ifi.uio.no/~runed/seriesjakk.html>

Østlandsserien

1. divisjon

OSS	5 0 0	21 10
Asker	3 1 1	16½ 7
Moss	2 2 1	18 6
SOSS	2 2 1	17 6
NTG	3 0 2	16 6
Porsgrunn	2 1 2	16 5
Strømmen	1 2 2	14 4
Bergens IV	2 0 3	12 4
ASKO	0 1 4	11 1
Tempo	0 1 4	8½ 1

2. divisjon A

Follo 1	4 0 0	16 8
Caissa 1	3 0 1	12½ 6
Nordstrand 1	2 1 1	11½ 5
Drammen 1	2 0 2	10½ 4
Akademisk 2	1 1 2	10 3
Sarpsborg 1	1 1 2	9 3
Tønsberg 1	1 0 3	6 2
Fredriksstad 1	0 1 3	4½ 1

2. divisjon B

SK 1911 1	4 0 0	14½ 8
NTG 2	3 0 1	14 6
Nordstrand 3	2 1 0	10½ 5
Black Knights	2 0 1	9 4
Nordstrand 2	0 1 2	6½ 1
Akademisk 3	0 0 4	3 0
Kongsvinger 1	0 0 3	2½ 0
Stjernen 1	trukket	laget

3. divisjon A

Arendal	2 1 0	8 5
Caissa 2	2 0 0	6 4
Tønsberg 2	1 1 1	6 3
Kragerø	0 0 2	2 0
Porsgrunn 2	0 0 2	2 0

3. divisjon B

Lillehammer	3 1 0	10½ 7
Lørenskog	2 1 1	9½ 5
Nittedal	1 1 1	6½ 3
Elverum	1 1 1	6 3
Strømmen 2	1 1 1	5½ 3
Gjøvik	0 2 2	5 2
Kongsvinger 2	0 1 2	5 1

3. divisjon C

Hønefoss 1	3 1 0	10½ 7
Oslo SS 4	2 2 0	10½ 6
Modum 1	2 1 1	9 5
Asker 2	2 0 2	9 4
Stjernen 2	2 0 2	8½ 4
Oslo SS 2	1 0 3	6½ 2
Drammen 2	1 0 3	5 2
Hønefoss 2	1 0 3	4½ 2

3. divisjon D

Oslo SS 3	3 0 1	12 6
SK 1911 2	3 0 1	10½ 6
Stjernen 3	3 0 1	9½ 6
Indre Østfold	1 2 1	7 4
Nordstrand 4	2 0 2	7 4
Sjakkamer.	1 1 2	7½ 3
Fredriksstad 2	1 1 2	7 3
Rilindja	0 0 4	3 0

4. divisjon A

Modum 2	3 0 1	12 6
Asker 3	2 2 0	9½ 6
Konnerud	3 0 1	8½ 6
Bærum	2 1 1	9 5
Kampen	1 2 1	9½ 4
SK 1911 4	1 1 2	6½ 3
NTG 3	1 0 3	7 2
Modum 3	0 0 4	2 0

4. divisjon B

Lillestrøm	3 1 0	10½ 7
Kirkegata	3 0 1	9½ 6
Strømmen 3	2 1 1	10 5
Våler	1 2 0	8 4
Oslo SS 5	1 0 2	6½ 2
Stovner	0 0 3	2½ 0
Kongsvinger 3	0 0 3	1 0

4. divisjon C

Moss 2	3 1 0	11½ 7
Nordstrand 5	3 1 0	11½ 7
Moss 3	1 3 0	9 5
Sarpsborg 2	2 1 1	9 5
SK 1911 3	1 1 2	7½ 3
Akademisk 4	1 1 2	6½ 3
Follo 2	1 0 3	5½ 2
Nordstrand 6	0 0 4	3½ 0

Vestlandsserien

1.divisjon nord

Bergens 1	2 0 0	11 4
Fana	2 0 0	8½ 4
Førde	0 2 0	6 2
SK 96	0 1 1	5 1
Bergens 2	0 1 1	4 1
Nordnes 1	0 0 2	1½ 0

2.divisjon nord

Sotra 1	3 0 0	13 6
Masfjorden 1	2 0 0	9 4
Bergens 3	0 2 1	5½ 2
Voss	1 0 1	5½ 2
Sotra 2	1 0 1	4 2
Nordnes 2	0 1 2	5 1
Masfjorden 2	0 1 2	3 1

1.divisjon sør

Randaberg 1	3 0 0	13 6
Sandnes 1	1 2 0	8½ 4
Stavanger 1	2 0 1	8 4
Randaberg 2	1 1 1	7½ 3
Sandnes 2	0 1 2	4½ 1
Stavanger 2	0 0 3	3½ 0

Midtnergserien

1.divisjon Møre og Romsdal

Molde 1	2 0 0	8 4
Kristiansund 1	1 1 0	5½ 3
Molde 2	1 0 1	6 2
Ørsta	0 2 0	5 2
Aalesund	0 1 1	3 1
Kristiansund 2	0 0 2	2½ 0

1.divisjon Trøndelag

Trondheim 1	2 0 0	9 4
Verdal	1 1 0	6 3
Frosta	1 0 1	5 2
Trondheim 2	1 0 1	4 2
SMPOAA	0 1 1	3½ 1
Orkdal	0 0 2	2½ 0

2.divisjon

Stjørdal	3 0 0	10½ 6
Svartlamoen	2 0 1	8 4
Trondheim 3	1 0 2	5½ 2
Horg	0 0 3	0 0

Foto: Odd Helge Birkestrand

Veteranane Tor-Inge Bratteteig og Odd Birkestrand held ungdommen på avstand og vann sine parti for Masfjorden 1 i 3. runde. Masfjorden 1 vann 4½ - ½ mot dei unge talenta frå Bergens 3. Tor-Inge var tilbake på førstelaget og fekk til ei fin avslutning mot unge fremadstormande Katrine Tjøsøn.

Et mandig valg

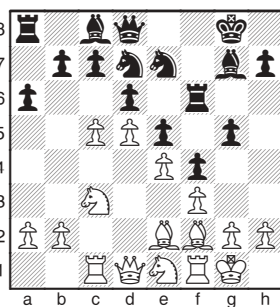
Jeg leser ikke så mange sjakkbøker lenger, men Kasparovs fem verk om sine forgjengere på VM-tronen ("My great predecessors") har jeg allerede ryddet plass til i bokhylla. En ting er påfallende i disse bøkene, nemlig hvor varmt Kasparov alltid omtaler kongeindisk; "a manly choice" er hans favorittuttrykk. Han var selv trofast mot åpningen i mange år, og det er lett å se at han blir nostalgisk når han kommenterer partier av Geller, Bronstein, Boleslavsky og Gligoric, på mange måter pionerene på svarts side.

Selv har jeg aldri våget å spille åpningen, men derimot har jeg ofte måttet konfrontere den som hvit, senest under sjakkfestivalen i Drammen da Magnus plutselig dro frem åpningen fra skjorteermet:

GM Leif E. Johannessen (2519), OSS
GM Magnus Carlsen (2581), NTG
Smartfish Chess Masters (5)
Kongeindisk

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Lg7 4.e4 0-0 5.Sf3 d6 6.Le2 e5 7.0-0 Sc6 Magnus hadde startet turneringen ganske svakt og var derfor interessert i å reparere scoren sin så hurtig som mulig. Kongeindisk kom derfor ikke som en total overraskelse på meg, og jeg hadde forberedt noen ideer. **8.d5 Se7 9.Se1** Bajonettangrepet med 9.b4 er hvits mest populære fortsettelse, men svart klarer seg ganske bra her for tiden. **9...Sd7 10.Le3 f5 11.f3 f4 12.Lf2 g5 13.Tc1** Tidligere har jeg utelukkende valgt 13.a4 i denne stillingen, men jeg regnet med at Magnus var godt forberedt på det trekket. De som vil lese mer om historien til Tc1-varianten, kan for øvrig sjekke NSb nr.5/2004 og intervjuet med Ivar Bern! **13...Tf6** En interessant fortsettelse. Tårnet er ganske nyttig langs sjetteraden. Det kan enten brukes til et umiddelbart overfall mot den hvite kongen etter Th6 fulgt av De8-h5, eller det kan støtte opp om g5-g4-bruddet fra g6. **13...Sg6 14.c5 Sxc5 15.b4 Sa6** er hovedvarianten, da hvit har kompensasjon for bonden i form av en halvåpen c-linje og den malplasserte springeren på a6, som ikke bidrar of-

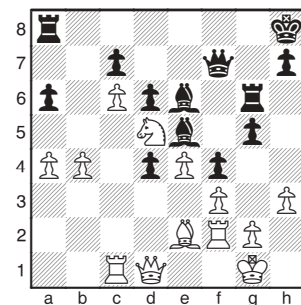
fensivt i noen grad (legg merke til at det posisjonelt ønskelige **15...Sd7?** ikke funker på grunn av **16.Sb5!**, og det faller på c7). For denne fortsettelsen henviser jeg igjen til Bern! **14.c5 a6!?** Hvit truet slag på d6 fulgt av Sb5-c7. Jeg ventet **14...Sxc5 15.b4 Sa6** à la varianten ovenfor, med den plausible fortsettelsen **16.Sb5 Ld7 17.a3**. Generelt må jeg si at disse stillingene tiltaler meg; svart har langt igjen til g5-g4, mens hvit har et fint trykk på dronningfløyen. Magnus' fortsettelse er uansett mer interessant.

15.c6 Dette falt svært naturlig for meg under partiet, men etter å ha opplevd partiutviklingen på nært hold, er jeg tilbøyelig til å kritisere trekket. Det var argumenter for **15.b4 Tg6** (verre er **15...Th6 16.cxd6 cxd6 17.a4 De8 18.Kh1 Dh5 19.Lg1 Dh4 20.Sd3 Sf6** (med trusselen **Sh5-g3 matt!**) **21.De1!**) **16.a4 h5 17.a5**. Poenget er at b6-feltet ble svekket etter a7-a6, slik at **17...Sf6** nå alltid kan møtes med **18.cxd6 cxd6 19.Sa4** fulgt av springerhoppet til b6. Uten hvitfetsløperen er ikke svarts angrep særlig giftig, f.eks. **19...g4 20.Sb6 Tb8 21.Sxc8 Txc8 22.Kh1 g3 23.Lb6 Dd7**, og her kan hvit sågar vurdere **24.h3!?**. **15...bxc6 16.dxc6 Sf8 17.Sd3** Med planen å besette d5 med en springer etter Sd3-b4. Men dette tar lang tid, og i mellomtiden organiserer svart et stortilt angrep på kongefløyen. Alternativet var umiddelbart **17.Sd5**, og nå ikke **17...Sxd5?** **18.exd5** som er godt for hvit. Løperen kommer til d3 og springe-

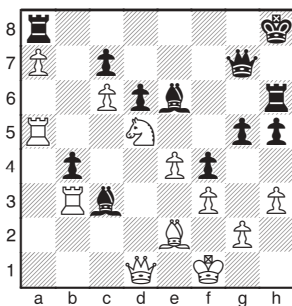

ren på f8 er dårlig. **17...Tg6!** er derimot sterkt, med en lettspillt svart stilling: **18.b4 h5 19.h3 Sh7!?** (**19...Se6 20.a4 Sd4 21.Sxe7+ Dxe7 22.Lxd4 exd4 23.Sd3** er ikke så klart, da hvit kan spille **Sf2** og hindre g5-g4 for evig og alltid) **20.a4** (drømmer om b5-b6) **20...Sxd5 21.exd5 Sf6**, og trusselen g5-g4 er svært ubehagelig. **17...Se6** Her ser vi et problem med c5-c6 operasjonen min: han har fått tilgang til d4-feltet for springeren. **18.Sb4 Tg6 19.Scd5 Kh8 20.Sxe7** Ellers kan svart finne på å spille Sg8!?! **20...Dxe7 21.Sd5 Df7 22.b4 Sd4 23.Lxd4 exd4** Jeg kjemper faktisk som en helt i denne fasen av partiet bare for å holde hodet over vannet. Hans primære trussel er Th6 og Dh5 med katastrofe på h2. Magnus nevnte etter partiet at han hadde oversett mitt neste trekk, som forhindrer en umiddelbar katastrofe. Dette kan også forklare det som skjer senere i partiet. Svarts store trussel hele veien er stablingen av de tunge offisere i h-linja, ofte med matt som følge. Vi måtte begge regne på denne muligheten kontinuerlig. Å gi opp den planen og omstille seg til det konservative h5 og g4 er langt fra enkelt i kampens hete. **24.Tf2 Le6** Poenget med mitt siste trekk viser seg etter **24...Th6 25.Lf1 Dh5** da jeg nå trygt kan svare **26.h3** uten å frykte løperofre. **25.h3 Le5 26.a4**

26...Th6 Magnus er fremdeles mentalt innstilt på sin opprinnelige plan, men jeg har stilt meg opp nettopp med tanke på å forhindre ofrene på h3. Det var på tide å ty til den klassiske planen som går ut på å forberede g4-bruddet. Den korrekte fortsettelsen var **26...h5!**, da partiet kunne forløpt **27.a5 Tag8 28.Dd3 Dh7** (ikke **28...g4?** **29.fxg4 hxg4 30.Lxg4 Lxg4 31.hxg4 Txg4 32.Dh3+**) **29.Kf1 g4 30.Ke1**, og ved å evakuere kongen til dronning-

fløyen klarer hvit å holde seg flytende en stund til. Det er imidlertid noe panikkartet over en slik flukt, og jeg er ikke i tvil om at svart objektivt sett har en markant fordel i denne stillingen. **27.a5 Dh5** Konsekvent, men dårlig. **28.Lf1 Ta7 29.Td2 Df7 30.Txd4 Tg6 31.Td3 h5 32.Le2 Ta8 33.Tc2 Ta8** Endelig er han på rett spor igjen (g5-g4!), men i mellomtiden har han mistet bonden på d4, og jeg har fått stilt meg opp mer hensiktsmessig. **34.b5!** Svarts angrep er fremdeles farlig, så jeg er nødt til å forsøke å avlede ham. **34...axb5 35.a6 Dg7 36.a7 Ta8 37.Ta2 b4 38.Kf1 Th6** Ennå er ikke tiden moden for 38...g4, f.eks. 39.fxg4 hxg4 40.Lxg4 Lxg4 41.hxg4 Txg4 42.Th3+ Kg8 43.Sxc7! og svarts stilling rakner. **39.Tb3 Lc3 40.Ta5**

40...Th7 Spilt med klaffen hengende, men det taper straks da kongen på h8 mangler luft. Når det er sagt, var det ikke enkelt for svart å finne trekk her overhodet. Hvit på sin side planlegger Tb1 fulgt av slag på c3 eller b4. Vi tittet på 40...g4 41.fxg4 f3!? (41...hxg4 42.Lxg4 Lxg4 43.Dxg4 Dxg4 44.hxg4 vinner åpenbart for hvit.) 42.Lxf3 hxg4 43.Lxg4 Tf8+ 44.Lf3 Lxh3 etter partiet, som umiddelbart kan se ut som motspill. Men computeren er nådeløs og gir det "kule" 45.De2! med vinst for hvit (a-bonden!). **41.Tb5 Dg8** Poenget er 41...Tx7 42.Tb8+ Lg8 43.Sxc3 bxc3 44.Lc4, og hvit vinner. **42.Sxc3 Lxb3 43.Dd4+ Tg7 44.Dxb4 Te7 45.Dxb3 Dxb3 46.Txb3 Txa7 47.Sd5 Tf7 48.Tb7 Ta1+ 49.Kf2 Tc1 50.Lb5 Tc2+ 51.Kf1** Subsidiært 51.Kg1 Tc1+ 52.Kh2 g4 53.hxg4 hxg4 54.Txc7 g3+ 55.Kh3 Tf8 56.Kg4. **51...Tf8 52.Sxc7 g4 53.Sa6 Tc1+ 54.Ke2 Tc2+ 55.Kd3 Txg2 56.hxg4 hxg4 57.c7 gxf3 58.Tb8 Tgg8 59.Txf8 1-0**

Leif Erlend Johannessen

Seniorsjakk

ved **Richard Wicklund-Hansen**

VM for seniorer 2004

Halle (Saale) stod som arrangør for årets VM som ble avviklet i tidsrommet 24/10-5/11. 210 seniorer stilte opp og av disse ikke mindre enn 6 stormestre, 12 internasjonale mestre og 24 FM. Over halvparten hadde rating på 2100 og mer. Utvilsomt i snitt det sterkeste VM til dato.

Norge stilte med 9 spillere med de tre eks-norgesmestrene Svein Johannessen, Per Ofstad og Erling Kristiansen i spissen. Beste nordmann ble Svein Johannessen med 7 poeng og totalt nr. 29. Vinner ble stormester Jurij Sjabanov fra Russland med 8½ poeng.

Nest beste nordmann, Per Ofstad, ble nr. 55 med 6½ poeng. Vidar Taksrud fra Tempo Drammen gjorde en glimrende debut og ble nr. 70 med 6 poeng, samme poengsum som Erling Kristiansen OSS som ble nr. 69. Richard Wicklund-Hansen og Kjell Haug fra Stjernen kom på 5 poeng, samme poengsum hadde Sverre Haug fra Gjøvik. Jan Svenske fra Strømmen og Leif Kverndal fra Stjernen kom på 4 poeng.

Når skal vi oppleve at Sør- og Vestlandet, Møre, Trøndelag og Nord-Norge blir representert i et VM?

NM i hurtigsjakk for seniorer

Turneringen var den første i sitt slag og ble arrangert i Oslo Schakselskap 11.-12. desember. Svein Johannessen, OSS og Vidar Taksrud, Tempo kom likt ut med 8 poeng i det første NM i hurtigsjakk for seniorer. Etter reglementet skulle de så spille stikkamp, men Svein Johannessen trakk seg, så Vidar Taksrud fikk pokalen som Norgesmester, mens de delte 1. og 2. premie.

Det samme gjorde seg gjeldende i klasse B hvor Steinar Simonsen, Follo og Lars Sæther, Fredrikstad begge kom ut med 4 poeng, men her var kvaliteten klart i favør av Steinar Simonsen. Han fikk derfor pokalen som Norgesmester i klasse B.

Klasse A

1. Vidar Taksrud, Tempo, 8
1. Svein Johannessen, OSS, 8
3. Erling Kristiansen, OSS, 6
4. Per Ofstad, OSS, 6
5. Eddy Nygaard, Strømmen, 5

Klasse B

1. Steinar Simonsen, Follo, 4
2. Lars Sæther, Fredrikstad, 4
3. Odd B. Johansen, Fredrikstad, 3½
4. Tore Thonstad, Moss, 3½
5. Aage Øyvann, Nittedal, 3

Turneringen ble avviklet prikkfritt med punktlig start under ledelse av Gudmund Stenersen. Stjernen. Lørdag var samtlige deltagere invitert til "pizzafest", et populært tiltak hvis man skulle lodde stemningen ved bordet.

Et lite oversiktsbilde fra hurtigsjakken. I forgrunnen spiller Vidar Taksrud hvit mot Jan Svenske.

Informasjon

☐ Seniorutvalget søker arrangør for neste års hurtigsjakkturnering som ikke nødvendigvis må gå på samme tidspunkt som i år.

☐ EM for lag går i Dresden 18-25. februar 2005, og alt tyder på at Norge i hvert fall stiller med to lag, men Seniorutvalget ser gjerne på flere ønsker å delta.

☐ Spørsmålet som stadig dukker opp er når en spiller blir senior. For å være seniorspiller i 2004 må man være født før 01.01.1944.

☐ Seniorutvalget ved Richard Wicklund-Hansen har nytt privat telefonnummer: 22 35 65 30 og på dagtid 22 04 09 80.

Lær sjakk med Magnus

av Ole Valaker og
Magnus Carlsen

Gyldendal Akademisk
Bokmål
Sideantall: 138
Pris: kr 199,-

anmeldt for NSb
av Gunnar Lie

Tidligere leder i Ungdommens sjakkforbund, Ole Valaker, har slått sine pjalter sammen med Magnus Carlsen, verdens yngste stormester i sjakk, og begått boka "Lær sjakk med Magnus".

Tittelen er ganske så urettferdig, siden det er Valaker som står for brorparten av det totale sideantallet, i tillegg til det redaksjonelle. Men, journalisten Valaker (TV2-nettavisen) kan spillereglene og har ved å plassere Magnus i front klart det kunststykke å få Gyldendal forlag til å utgi boken.

Luftig og lett

Ifølge forfatterne har de laget denne boken med tanke på skolesjakk-kurs. De treffer delvis godt. Valaker har et kortfattet, velformulert og innholdsrikt språk. Han forklarer seg oversiktlig og greit, uten mange ord og lange, vriene setninger. Man får derfor raskt forståelse for og innsikt i temaene. Boka er lettlest, med mye luft, diagrammer og Svein Gustav Myrengs artige tegninger på sidene.

Jeg synes Valaker har gjort en god jobb i utvelgelse av tema. Det er alltid noe en må forsake når sideantallet er begrenset. Og det er det jo. Oppsummeringene av hva man har lært, etter hvert kapittel, er en fin sjekklister på veien utover i boka.

Harmonisering

Min viktigste innvending er at boka allerede halvveis *blander* det helt elementære og det viderekommende. André Bjerkes to sjakkrom (det grunnleggende og det avanserte), som det reklameres for i forordet, glir over i hverandre. Oppgaver og eksempler på ulike tema varierer svært i vanskelighetsgrad, uten at det finnes en gradering som viser hva som er for unge begynnere, og hva som er for viderekommende.

Noen eksempler: Begrepet *binding* opptrer i øvingsoppgavene før det er forklart. I enkelte oppgaver må det først gjøres et par innledende trekk, før man kommer til poenget. Og når man vinner en kvalitet etter relativt store komplikasjoner, er det ikke lett for en ung nybegynner å forstå at dette er enkel vinst.

Jeg ville ikke bruke Valaker/Carlsens "matt med tårn" som en elementær innføring. Her benyttes varianten der kongen og tårnet stjeler rad og linje på en gang. Erfaringsmessig blir dette rot for de yngste. Å foretrekke er derfor den "gode gamle": Tårnet holder seg langt vekk fra den fiendtlige majestetten, presser bakover *eller* sidelengs, mens kongen holder seg et springertrekk borte. Og så ventetrekke til slutt. Bokas variant er viktig for den mer drevne spiller, som trenger bokas oppskrift til å vinne lynpartier.

På side 80 blir leseren helt overlatt til seg selv (og en eventuell sjakkvenn?!)

å finne ut av hvordan man klarer seg med dronning og konge mot konge og tre bønder. Løsningen finnes ikke noe sted i boka. Greit for en erfaren spiller, nesten umulig for en fersking!

Umettelig på sjakk

Den *tydelige* avanserte delen starter med Magnus på side 92. Det er forløsende å lese 14-åringens gode tanker omkring sjakktrening styrt av *lyst*. I Magnus' del av boka får leseren inntrykket av en ekstraordinær gutt med en ubendig appetitt på sjakk. Allerede nå har han prestert klassiske sjakkperler, og de blir behørig presentert. Kanskje burde de avgjørende kanontrekkene til Magnus ikke stått rett under diagrammene. De kunne vært plassert bak i boka, slik at man selv kunne forsøke å finne avgjørelsene på egenhånd. Partiet mot Hans Krogh Harestad i "Politiken Cup 2003" gir meg fortsatt grøsninger og tærer i øynene. Vakrere blir det ikke!

Alt i alt: En lettlest og variert sjakk-bok. □

Tøff motstand

Magnus Carlsen måtte slite for poengene i den spanske ligaen i slutten av november, der han forsvarte 1. bordet for laget C.A. Magic. Det ble til slutt fem remiser og fire tap mot en horde av superstormestere (spillere med over 2600 i rating).

I januar vendte han tilbake til der det internasjonale gjennombruddet kom, nemlig Corus-turneringen i Nederland. Som vinner av fjorårets C-gruppe, deltar Magnus i skrivende stund i B-gruppa. Starten var lovende med blant annet seier over den russiske «sjakk-modellen» Aleksandra Kostenjuk og remis mot vidunderbarnkollega Sergej Karjakin fra Ukraina.

Dom i sjakktvist

På tampen av fjoråret ble det satt en mulig sluttstrek for en ganske unik konflikt i sjakkmiljøet i Alta.

NSb har bedt en sjakkspillende jurist uten tilknytning til noen av partene gi et kortfattet sammendrag av dommen:

«Alta tingrett avsa 20. desember 2004 dom i sak mellom Steinar Hardersen og Alta sjakkklubb. Hardersen var tidligere medlem i Alta sjakkklubb, og saken som ble ført for domstolene, hadde sitt utspring i en konflikt knyttet til en spilleautomat Hardersen hadde stående i sin storkiosk i Alta. I henhold til avtale mellom Hardersen og styret i Alta sjakkklubb var det Alta sjakkklubb som fikk inntektene av denne automaten. Etter en tid minket inntektene fra maskinen, og i 2001 uttalte Hardersen at han ikke lenger var interessert i å ha en automat

tilknyttet sjakkklubben i storkiosken sin.

Konflikten mellom partene tilspisset seg, og styret i Alta sjakkklubb besluttet i 2002 å utestenge Steinar Hardersen fra sjakkklubben. Utestengelsesvedtaket inneholdt blant annet følgende formuleringer:

1. Steinar Hardersen har skadet Alta sjakkklubs økonomi. **2.** Steinar Hardersen har bevisst handlet for at Alta Sjakkklubs automatinntekter fra og med år 2001 skulle bli kraftig redusert. **3.** Steinar Hardersen har bidratt til å stille Alta Sjakkklubb i et uberettiget negativt lys i forbindelse med mulig oppstart av barnesjakk ved Komsa skole. **4.** Han unnlater dermed å fortelle hele sannheten og på den måten skader han Alta Sjakkklubs omdømme i lokalsamfunnet.

Konflikten mellom Hardersen og Alta sjakkklubb har blitt omtalt i Altaposten og er blitt debattert i Tromsø sjakkklubs gjestebok.

Tingretten tolket utsagnene og kom til at utsagn 1 og 2 var beskyldninger

som kunne skade Hardersens rykte. Etter en konkret vurdering ble disse beskyldningene ikke ansett vernet av ytringsfriheten. Retten vurderte det videre slik at Alta sjakkklubb ikke hadde klart å bevise at utsagnene ga en riktig beskrivelse av hva som hadde skjedd. Som en følge av dette, ble utsagn 1 og 2 kjent døde, eller mortifisert som det heter på fagspråket.

Når det gjaldt utsagn 3 og 4, kom tingretten derimot til at disse ga uttrykk for Alta sjakkklubs vurdering av det som hadde skjedd. Utsagnene ble etter dette ansett vernet av ytringsfriheten.

Alta sjakkklubb ble i tillegg pålagt å betale Steinar Hardersen 20.000 kr i oppreisning og 1.000 kr for å gi Hardersen midler til å offentliggjøre tingrettens avgjørelse.»

Alta sjakkklubb holder styremøte 20. januar, men etter det NSb erfarer, er det ikke stemning for å forfølge saken videre. NSb ønsker altaværingene lykke til med sjakkspillingen framover.

Nord-Odal Vinter Grand Prix

19.-20.februar

Tidspunkt:	19.-20.februar Registrering senest kl.09.30 1.runde starter kl.10.00
Spillested:	Milepelen Vertshus, Galleriet (inng. på baksiden)
Spilleform:	5 runder Monrad
Gruppeinndeling:	Over 1750, over 1250 og under 1250
Premiering:	Kl. A 2000-1500-1000 Kl. B 1500-1000-750 Kl. C 1000-750-500
Med forbehold om 50 deltagere	
Startkontingent:	Senior/Junior 300/200
Overnatting:	Milepelen Vertshus 62970130 Slobrua Gjestegård 62962015 Skarnes Vandrerhjem 62961233 Malungen Gjestegård 62588911

Påmeldingsfrist:
Onsdag 16.februar
Påmelding etter fristen:
+kr.50 i tillegg

Påmelding:
E-post: nosku@start.no
evt. pr.tlf. Se under

Informasjon:
Jonar Lensebakken
m.tlf.: 95 74 77 53

Velkommen til Nord-Odal

Knut Bøckman er tilfreds med sin arvtaker, Rune Djurhuus: «*Han skriver jo godt, også!*».

Nye sjakkspalter!

I løpet av kort tid har norsk sjakkliv vunnet tilbake noen viktige skanser.

Først fikk postsjakk-esset Ivar Bern tilbake sin ukentlige spalte i Bergens Tidene som han midlertidig mistet i 1999. En gledelig nyhet, men mer oppsiktsvekkende er endringene i Adresseavisa og Aftenposten, der stormester Rune Djurhuus (34) fra nyttår sørger for *daglige* spalter. De to avisene har nokså lik profil, men dekker som kjent ulike regioner (henholdsvis Trøndelag/Trondheim og Østlandet/Oslo), og har derfor innledet et samarbeid om sjakkspalten.

I Aftenposten – Norges tredje største avis – er sjakkspalten relansert i forbindelse med omleggingen til tabloid, der den har fått fast plass til høyre for tegneseriene. Plasseringen er mer ryddig enn i VG (Simen Agdestein) og Dagbladet (Einar Gausel), hvor man alltid må lete seg fram. Med Djurhuus på plass har sjakk-Norge utplassert tre stormestere med daglige spalter i de tre største avisene. Alle tre kombinerer spaltene med annet arbeid, i Djurhuus' tilfelle en jobb som programmerer i datafirmaet Fast. Djurhuus forteller at han vil satse på en pedagogisk stil som skal favne bredt. Starten har vært lovende, og han skal slippe

å bli sammenliknet med sin forgjenger i Aftenposten – til det er forskjellige for store mellom sjakkspaltistene.

Sjakkspalte i 43 år Djurhuus ved frokostbordet signaliserer samtidig at en epoke er over i norsk sjakkpresse-historie. Knut

Bøckman (72) har selv ønsket å trappe ned de siste 6 årene (og spalten ble gradvis redusert fra tre ganger i uka til to og nå sist til én), men har nå omtalt Alechin, gutta fra 50-tallet eller Oslo Schakselskap for siste gang (hvis de ikke dukker opp i "Sorry" – Bøckmans daglige underfundige kommentar). Han ble sjakkspaltist i Aftenposten i 1983 etter å ha hatt sjakkspalte i Morgenbladet gjennom 22 år, der han også var sjefsredaktør. Fra 1987 var han kun tilknyttet Aftenposten og markerte seg som politisk kommentator og spesielt med sin humoristiske kavalkade over ukens begivenheter. Bøckmans posisjon i norsk presse trakk flere titalls tusen ekstra lesere også til sjakkspalten. Man overraskes stadig over hvor mange ikke-sjakkspillere som faktisk leste Bøckmans sjakkspalte uten å forstå stort av trekkene, men på jakt etter en vittig formulering eller en artig historie.

Adresseavisa hadde i en årrekke daglige spalter ved sjakkpromotoren Arnold J. Eikrem. Da Eikrem gikk bort i 1996, overtok IM Leif Øgaard med ukentlige spalter. De siste årene har «Adressa» imidlertid vært uten sjakkspalte. Øgaard, derimot, har fortsatt sine ukentlige sjakkspalter i Aftenpostens aftenutgave, noe han også vil gjøre etter at Djurhuus overtok morgenummeret.

Dom falt

Sjakkpressen kan glimte til. Norsk Sjakkblad ser tilbake på fjoråret og kærer noen vinnere i ulike vektclasser. Vinnerdiplomer kan fås ved henvendelse til redaksjonen.

Årets nyord I

«ratingsnobb»

(Gausel i Dagbladet, 17.03.04, om remis-spillene i Linares.) På bakgrunn av dette presise ordvalget overraskes man over at Gausel i andre tilfeller ikke finner enkle norske ord, men må ty til omskrivninger: «Stamgjestene i Linares er utmerkede sjakkspillere, men de kunne sakens hatt godt av et solid norsk spark *der hvor ryggen skifter navn*» - vår kursiv, Dagbladet 25.02.04. (NB! Dette siste sitatet kvalifiserer ikke til egen diplom).

Årets nyord II

«innvikling»

(Agdestein i VG, 26.05.04 om trekket 10...Lc8 i partiet Heine-Nielsen - Agrest, Sigeman 2004.) Simen fyller her et hull i språket for alle som har lett etter antonymet til «utvikling». Med alle offisere på 8. raden var GM Agrest allerede etter 10 trekk fullt innviklet.

God psyke. VG-journalisten (til høyre): *Hva er hemmeligheten? Elseth: 19% ligger i håndledet, 1% tactics og resten er psyke.*

i sjakkpressens faglige utvalg

Årets oppfordring

I 2004 merket vi oss følgende tematisk beslektede oppfordringer fra Odd Øivind Bergstad i Klassekampen:

«Spiller du slik, kan du like gjerne gå over til ludo»

(20.03.04, om trekket 19...f6? i partiet GM Carlsen-GM Sedlak, Reykjavik 2004). Også våre hjemlige spillere fikk råd og vink i den ukentlige lørdagsspalten:

«4.Ld3? – Dersom du ikke tør å spille hovedvarianter, bør du for eksempel vurdere ludo isteden.» (17.04.04, om partiet Ådnøy-Dannevig, Oslo 2004, med følgende åpningstrekk: 1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.c3 Sf6 4.Ld3).

Gutta i Akersgata. *Mange diplomer til Gausel (i bakgrunnen) denne gangen, men han får ventelig hardere konkurranse i 2005 fra Djurhuus (i forgrunnen).*

I klassen «årets oppfordring» var det for øvrig hard konkurranse. Følgende pekte seg også ut:

«Verdens fremste problemkomponister var sjelden gode spillere, sa Agdestein, som anbefalte problemløsning som en treningsmetode.» («Sjakkliv») Drammens Schakklubs

medlemsblad refererer fra en klubbkveld med Simen på besøk. Som vanlig hadde Simen to tanker i hodet samtidig, men uansett en flott trøst for alle som ikke klarte julenøttene i forrige nummer.

Årets prosentregning

«80% av spillestyrken i sjakk er psyke.»

(Roar Elseth til VG 23.02.04.) Det forklarer endelig hvorfor de beste sjakkspillere alltid fremstår som så harmoniske og velfungerende.

Årets lisensregning

«Som de fleste innehavere av fjernsynslisens sikkert har fått med seg, har 13 år gamle Magnus Carlsen blitt verdens yngste stormester»

(Gausel i Dagbladet, 28.04.04, nærer opp under debatten om lisensfinansiert fjernsyn.)

Årets sjakkbabe

Simen skriver ganske regelmessig om sjakkbabes. Gjerne også om innbyrdes oppgjør mellom sjakkbabes, som når Stefanova møter Kostenjuk. Fordelen for sjakkspaltisten er at man da slipper å skrive om sjakkvarianter, men heller kan greie ut om lengsler, følelser og annet som hører hjemme i bridgespalten. Redaksjonen innrømmer at vi ikke har tatt notater fra disse spaltene, da vi regnet med å huske dem ordrett. Uansett, prisen går til Simen og VG i konkurranse med GM Ian Rogers som ifølge Simen har en overraskende pen kone med tanke på all skjeggveksten.

Årets sammenlikning

«Mens Timman er kort, tjukk, grå og lavmælt, er van Wely høy, tynn, mørk og munnrapp.»

(GM Gausel gir sin analyse av stormsterkolleger, Dagbladet 19.04.04.) Endelig ser det ut til at sjakkjournalistene tar i bruk andre målestokker enn ratingtall.

Mannen bak 4.Ld3. *Hallvard Ådnøy anbefales av Klassekampen å finne seg andre fritidssysler.*

Hvordan er det Gelfand ser ut igjen? For eksempel sammenliknet med en 2650-spiller som Rozentalis. Apropos: Simen skrev at Stefanova var vakrest i Drammen, men hvordan klarer hun seg i en sammenlikning med vår egen GM Leif Erlend Johannessen (i åpen klasse, selv sagt)?

Årets egenreklame

«Et stort kapittel i NTGs årbøker pleier å være *bukke-kavalkaden*, der alle tabbene er samlet. *Kombinasjonskavalkaden*, derimot, har vært syltynn.» (Agdestein søker nye NTG-elever i VG)

Vi håper på et godt år i 2005 for sjakkpressen. Vi har allerede en sterk kandidat i klassen årets ærligste, eventuelt årets mest håpefulle: «Undertegnede var Norges fremste håp i Drammen International.» (GM Djurhuus i Aftenposten/Adresseavisa 12.01.05).

Til sist en oppfordring:

Når redaksjonen befinner seg nord for Sinsenkrysset (dvs. under Landsturneringen hver sommer og når vi tar en kaffe på Sjakkkontoret på Tonsenhagen), støter vi alltid på vanvitlig mye artig i distriktsavisenes sjakkspalter. Vi ber om lesernes hjelp så disse stemmene kan bli hørt – og eventuelt danke ut ratingsnobbene i Akersgata.

AG

NGP-stillingen pr. 12. januar

Oversikten omfatter 20 turneringer (14/6) med tilsammen 902 deltagere (549/353), inkludert Det åpne NM i hurtigsjakk.

Klasse Mester

1. Sjur Ferkingstad, Sevland	71
2. Hallvard Ådnøy, Follo	51
2. Øystein Dannevig, OSS	51

Klasse 1

1. Joachim Berg-Jensen, Porsgrunn	69
2. Ivar Areklett, Hauge	58
3. Per Omtvedt, Stjernen	57

Klasse 2

1. David Lilleøren, Lørenskog	84
2. Nicolai Getz, OSS	81
3. Kristian Aandal, Porsgrunn	49

Klasse 3

1. Frode O.O. Urkedal, 1911	78
2. Brede Hagen, NTG	61
3. Tore Narvøy, Porsgrunn	56

Klasse 4

1. Tor Petterson, Porsgrunn	55
2. Kristian Næss, Stjernen	45
3. Anders Hobber, Porsgrunn	43

Klasse 5

1. Timmie Nygaard, Porsgrunn	64
2. Dennis Nygaard, Porsgrunn	47
3. Jathavan Suntharalingam, OSS	46

Vi registrerer at de fleste arrangører benytter Turneringsservice, men altfor få sender TS-filene. Mange lager også manuelle rapporter, noe som er helt unødvendig når TS benyttes. Rapporteringen anses som komplett når TS-filene sendes, og risikoen for feil reduseres.

Øystein Yggeseeth

**NORGES
GRAND PRIX**

For detaljerte NGP-resultater:
<http://home.online.no/~eiriku/ngp2004-2005.htm>

David Lilleøren fra Lørenskog har tatt ledelsen i klasse 2 med hele 84 poeng. Men han følges tett av kadetten Nicolai Getz, OSS.

OSS GP, Oslo 12.-14. november

Gr. A: **1. Harald Borchgrevink**, Bergens 4½/5, 2. Ivar Areklett, Hauge 4, 3. Per Omtvedt, Stjernen 4 (18 deltagere)

Gr. B: **1. Håkon Briseid**, ASKO 4, 2. Lars Sæther, Fredriksstad 4, 3. Jarl Olsen, Lillestrøm 3½ (17 deltagere)

Bronstein Cup, Straume 13. november

1. IM Eirik T. Gullaksen, Bergens 5/6, 2. Stig K. Martinsen, Fana 5, 3. Kjetil Stokke, Fana 5 (26 deltagere)

Ivar Berris Minneturnering, Frosta 13.-14. november

1. Anders Olsen, Kr.Sund 4½/5, 2. Terje Lund, Verdal 4, 3. Roald Arentz, Trondheim 3½ (25 deltagere)

Kristiansand Open, 26.-28. november

Gr. A: **1. Bjørnar Byklum**, SOSS 5/5, 2. Raymond Boger, Randaberg 3½, 3. Oddmund Sande, Randaberg 3½ (18 deltagere)

Gr. B: **1. Odd Pedersen**, Lørenskog 4½, 2. Levi A. Tallaksen, Kr. Sand 4, 3. Kristian Næss, Stjernen 3½ (17 deltagere)

Bergen GP, 26.-28. november

Gr. A: **1. Kjetil Stokke**, Fana 5/5, 2. Tor Kristian Larsen, Fana 3½, 3. Terje Lund, Verdal 3 (13 deltagere)

Gr. B: **1. Elias DeMac**, Bergens 4, 2. Magne Gyland, Bergens 4, 3. Katrine Tjølsen, Bergens 3½ (12 deltagere)

NTG hurtig-GP, Bekkestua 12. desember

Gr. A: **1. Øystein Dannevig**, OSS 6½/7, 2. Trond Solem, Follo 5½, 3. Svetoslav Mihajlov, NTG 5 (24 deltagere)

Gr. B: **1. Roar Kjelstrøm**, Black Knights 6, 2. Anders Hagen, Våler 5, 3. Nicolai Getz, OSS 5 (18 deltagere)

OSS hurtig-GP, Oslo 18. desember

Gr. A: **1. Øystein Dannevig**, OSS 7/7, 2. Jon Ludvig Hammer, OSS 5, 3. Hallvard Ådnøy, Follo 4½ (16 deltagere)

Gr. B: **1. Frode O. O. Urkedal**, 1911 5½, 2. Roar Kjelstrøm, Black Knights 5½, 3. Petter Lund, Asker 4 (10 deltagere)

Drammen Romjulssjakk, 28.-31. desember

Gr. A: **1. Hallvard Ådnøy**, Follo 4½/5, 2. Kenneth Gvein, OSS 4, 3. Øyvind Normann, Bergens 3½ (20 deltagere)

Gr. B: **1. Håkon Briseid**, ASKO 4½, 2. Jostein Kauserud, Stjernen 4, 3. Manuel Rodrigues, OSS 4 (51 deltagere)

Drammen Nyttårssjakk, 1. januar

Gr. A: **1. IM Mateusz Bartel**, Polen 6½/7, 2. GM Vladimir Georgiev, Makedonia 6½, 3. Espen Lie, Porsgrunn 4½ (22 deltagere)

Gr. B: **1. Jon E. Edvardsen**, klubbbløs 6, 2. Larry Pagtama, klubbbløs 5½, 3. Odd Ristesund, Sjakkkameratene 5 (25 deltagere)

TURNERINGS KALENDER

TurneringsInfo

SS=spillested, r=runder, TT=Tenketid,
Gr=grupper, SA=startavgift,
PP=pengepremier,
Pl=påmelding/informasjon, F=Frammøtetid

4.-6. februar	NM for jenter (USF)
12.-13. februar	NSFs seriesjakk (4. kamphelg)
19.-20. februar	Nord-Odal Vinter GP
25.-27. februar	Porsgrunn GP
5.-6. mars	NSFs seriesjakk (5. kamphelg)
12.-13. mars	Torghatten GP
19.-27. mars	Det åpne NM (Oslo Open)
19.-23. mars	Tigercupen (GP)
23.-27. mars	Det åpne NM (GP)
24.-25. mars	Tiger hurtig-GP
2.-3. april	Fredrikstad åpen hurtigsjakk
8.-10. april	KM-helg
13.-21. april	Gausdal Classics
16. april	Porsgrunnselva hurtig-GP
17. april	Bondeofferet
22.-24. april	NM for skolelag (USF)
23. april	Guttorm Klavestads minneturnering
4.-8. mai	Finale lag-NM
2.-9. juli	Landsturneringen

fra 1. februar

Sørum
lokale arr.
Nord-Odal SK
Porsgrunn
lokale arr.
Brønnøysund SK
Tiger SK
Tiger SK
Tiger SK
Tiger SK
Fredriksstad SS
lokale arr.
Hans Olav Lahlum
Telemark Sjakkrets
SMPOÅÅ
Tromsø SKU
Halden SK
Moss SK
Rogaland SK

19.-20. feb.: Nord-Odal Vinter GP

SS: Milepelen Vertshus, TT: 1.5t/40 og 0,5t/resten, SA: 300-200, Pl: Jonar Lensebakken, 95 74 77 53, jonarlensebakken@start.no
Se annonse side 37

25.-27. feb.: Porsgrunn GP

SS: Gamle Posten Storgt. 164, TT: 2t/40 og 0,5t/resten, SA: 300-200, F: 1830, Pl: Tor Petterson, 35 51 19 07, t.pett@online.no

12.-13. mars: Torghatten GP

SS: Torghatten hotell, Brønnøysund, TT: 1,5t/40 og 0,5t/resten, SA: 300-200, F: 0930, Pl: Odd A. Vedal, 75 02 20 91, oavedal@frisurf.no

19.-27. mars: Oslo Påskefestival

En rekke ulike turneringstilbud spredt utover påskeuka.
SS: Scandic hotell, Parkveien 68, Pl: Victor Hansen, 957 99 891m, vahansen@student.hf.uio.no
Se annonse side 43

2.-3. april: Fredrikstad åpen hurtigsjakk

Pl: Bjørn Berg Johansen, tlf. 69 34 52 20, sjak.bjoer@c2i.net

13.-21. april: Gausdal Classics

Pl: Hans Olav Lahlum, tlf. 61 17 13 98, hanso.lahlum@c2i.net

16. april: Porsgrunnselva hurtig-GP

SS: Gamle Posten Storgt. 164, TT: 25 min., SA: 200-150, F: 1020, Pl: Tore Narvøy, 33 55 06 72 (p), tore.narvoy@tiscali.no

17. april: Bondeofferet

Pl: Tormod Ingul, tlf. 73 91 53 83, tormod@multinet.no

Det åpne NM i hurtigsjakk, Korsvoll 8.-9. januar

Gr. A: **1. GM Simen Agdestein**, NTG 10½/11, 2. GM Normunds Miezis, Moss 10, 3. GM Leif Erlend Johannessen, OSS 9½ (26 deltakere)

Gr. B: **1. David Lilleøren**, Lørenskog 8½, 2. Nicolai Getz, OSS 8, 3. Frode O.O. Urkedal, 1911 8 (50 deltakere)

Gr. C: **1. Endre Larsplass**, 1911 9, 2. Bendik Berntsen-Øybø, 1911 8, 3. Rune Kongsrød, Porsgrunn 7½ (36 deltakere)

Turneringsleder Johs. Kjekken telte 112 deltakere i NGP-systemets største turnering, noe færre enn optimistiske Kjekken håpet på, men få dager etter Drammenfestivalen var nok mange ganske mettet av sjakk, for ikke å si syke, som eks-verdensmester Khalifman. De tre stormestrene som møtte fram til SK 1911s arrangement, var uvanlig suverene og avgav bare poeng mot hverandre. Agdestein vant det avgjørende partiet mot Miezis og ble dermed mester. Bak Johannessen på 3. plass var det hele tre poeng ned til Øystein Hole på fjerde.

Nicolai Getz måtte gi tapt med de svarte brikene i det viktige førsteboardsoppgjøret mot David Lilleøren i 4. runde i Det åpne NM i hurtigsjakk. Dermed vant David B-klassen, og Nicolai måtte nøye seg med 2. plassen. Samme styrkeforhold er det foreløpig mellom de to også i NGPs sammenlagstilling.

Norges Sjakkforbund

Frennings vei 3
0588 Oslo

Tlf. 22 15 12 41
faks 22 71 00 07
e-post sjakkfor@online.no
NSF på Internett: www.sjakk.no
Bankgiro 9365.05.98332.

Kontoret er åpent

mandag til fredag kl. 10-16
Generalsekretær: Bjarke Kristensen
Medlemssekretær: Bård Andrew

Medlemsavgift 2005 gjennom klubb

Voksen (menn) kr 350 (kvinner kr. 0)
junior/kadett kr 160
lille- og miniputt kr 80
Direkte medlemskap i Norges
Sjakkforbund koster det dobbelte.

NSFs sentralstyre

President

Torstein Bae (SK av 1911)
Tlf 924 09 376
e-post president@sjakk.no

Visepresident

Helge A. Nordahl (Black Knights)
Tlf 916 06 449
e-post helge.nordahl@nhh.no

Turneringssjef

Øistein Yggeseth (Asker SK)
66 79 68 39p
e-post oistein.yggeseth@online.no

Kasserer

Kenneth Gvein (OSS)
Tlf 977 11 257
e-post gvein77@hotmail.com

Eliteutvalgsleder

Roaul Abrahamsson (SK av 1911)
Tlf 994 51 370
e-post roaul.abrahamsson@chello.no

Styremedlem uten portefølje

Tom Richard Evensen (Trondheim SF)
Tlf 909 18 597
e-post trichaev@online.no

USFs leder

Espen Andersen (Moss SKU)
Tlf. 69 25 89 75p, 69 31 18 00a
e-post kiresp@online.no

★ Nytt fra NSF

av Bjarke Kristensen, generalsekretær

Kjære medlem

Takk for enda et godt sjakkår. Det begynte med Magnus Carlsens praktprestasjon som ga Norge en prominent plass på det sjakklike verdenskartet og sluttet med at også Kjetil A. Lie fullførte sitt tredje stormesternapp. Mye tyder på at spillegleden også øker på lokalt nivå og vi håper at også du blir med på vår videre vei oppover! Hvis du ikke mottar Norsk Sjakkblad 2/05 i løpet av april, tyder det på at du ikke er meldt inn. Ta da kontakt med klubben din og si til dem at de må få orden i papirene sine.

Terminfesting av arrangement

Vi minner om at hovedfrist for terminfesting av turneringer i vårhalvåret 2006 er 1. mai 2005. Søknadsskjema for terminfesting er sendt alle klubber og kretser. Se terminlista i Norsk Sjakkblad eller på Sjakkтуelt (www.sjakk.no) for reserverte datoer.

Assisterende medlemssekretær

I perioden frem til 1. april har NSF ansatt Liv Mette Harboe som assisterende medlemssekretær. Medlemsregistreringen og behandlingen av andre rutinesaker på Sjakkkontoret forventes derfor å skje raskere enn vanlig.

Medlemstallet steg med ett medlem

Vi blir fortsatt flere, 2523 medlemmer mot 2522 ved utgangen av 2003, men målet for dette året er større framgang.

Forbundskontingenten

Etter NSF's seier i saken mot Likestillingsombudet er kvinner fortsatt fritatt for kontingent i NSF. Dermed er kontingentsatsene fortsatt som i venstre spalte.

NSF søker arrangør

Til NM-finalen i 2006, og til Landsturneringen i 2007.

En liten leder:

Du er nå nesten til veis ende i et blad med mye sjakk, utgitt i «landet uten sjakktradisjoner». Kanskje blir det mer resultatlister og mindre variantregning neste gang, eller kanskje må redaktøren rett og slett komme med en innrømmelse/programerklæring: Jeg liker sjakk. Et fascinerende spill, synes jeg. Men har du en god idé til hvordan man fyller NSB med annet enn sjakk, ønsker jeg ditt bidrag velkommen. Ha et godt sjakkår!

AG

Landsturneringen 2005

går i Sandnes!

Websiden har fått ny drakt

Nå med online påmelding

Følg med!

<http://www.rogaland-sjakk.org/>

Oslo påskesjakkfestival

19.-27. mars 2005

Årets påskesjakkfestival arrangeres på Scandic hotell KNA i Parkveien 68 i Oslo sentrum. Det er gangavstand til Nationaltheatret, hvor både buss, trikk, t-bane og tog stopper. Nærmeste holdeplass for buss og trikk er Solli plass.

Hjemmeside
folk.uio.no/vahansen

Premiering

Gruppe A:

- 1.-6. plass
- kr 6000
- kr 4000
- kr 3000
- kr 2000
- kr 1000
- kr 500

kr 1000 til beste

- u/2300
- u/2200
- u/2100

kr 500 til beste

- senior
- junior
- kvinne

Gruppe B:

- 1.-3. plass
- kr 1200
- kr 800
- kr 500

kr 500 til beste

- u/1500
- junior

Det åpne NM

Gruppe A: 19.-27. mars

Gruppe B: 23.-27. mars

Det åpne NM spilles i to grupper:
Gruppe A: GM-kvalifiserende, FIDE-ratet open
Gruppe B: Stengt for spillere over 2000

9 runder etter Sveitser-systemet

Tenketid

Gruppe A: 2 timer på 40 og 1 time på resten
Gruppe B: 1 time på 40 og 1/2 time på resten

Spilleplan

Gruppe A:

Registrering lørdag 19. mars kl. 1400-1500
1.-5. runde lørdag til onsdag kl. 1600-2200
6.-9. runde torsdag til søndag kl. 1100-1700
Premieutdeling søndag ca. kl. 1715

Gruppe B:

Registrering onsdag 23. mars kl. 1730-1830
1. runde onsdag kl. 1900-2200
Torsdag-søndag runder kl. 10-13 og 1330-1630
Premieutdeling søndag ca. kl. 1715

Startavgift

- 1) ved påmelding og betaling seinest 8. mars
- 2) ved påmelding seinest 15. mars
- 3) ved seinere påmelding

Gruppe A:

Kategori	1)	2)	3)
Med tittel* eller o/2300	gratis	gratis	gratis
Rating 2200-2299	kr 600	kr 700	kr 750
Rating 2000-2199	kr 800	kr 900	kr 950
Rating 1800-1999	kr 1000	kr 1100	kr 1150
Kvinner/jr. 1800-2299	kr 500	kr 600	kr 650
Kvinner/jr. 0-1799	kr 700	kr 800	kr 850

* Gjelder GM/IM/FM/WGM/WIM/WFM

Gruppe B:

Kategori	1)	2)	3)
Voksne	kr 300	kr 350	kr 400
Juniorer	kr 200	kr 250	kr 300
Lilleputter	kr 150	kr 200	kr 250

Tigercupen

19.-23. mars

- Norges andre åpne cupturnering

Cupturnering i første halvdel av påska. De som slås ut av cupen går inn i ei parallell sveitserturnering.

- 5 runder (6 ved over 40 deltagere)
- Tenketid: 1,5 time på 40 trekk og 30 minutter på resten
- Premiering og startavgift som i gruppe B i Det åpne NM (med unntak av premie til beste u/1500 som her er til u/1750)
- Registrering «palmelørdag» 19. mars kl. 1630-1730, 1. runde lørdag kl. 1800-2200, stikkammer ferdig seinest kl. 2315 2.-4. runde søndag-tirsdag kl. 1630-2030, ferdig seinest kl. 2145 5. runde onsdag kl. 1100-1500, premieutdeling ca. kl. 1515

Sidearrangementer

- **Laglyn 20. mars**
Lagturnering med tidshandikap. Siste fram møte kl. 1030.
- **Tiger hurtig-GP 24.-25. mars**
8-runders hurtigsjakkturnering (tenketid 25 min.) over to kvelder. Siste fram møte kl. 1800.
- **Påskelyn 26. mars**
Forgrupper og finalegrupper. Siste fram møte kl. 1730.

Innkvartering

- **Scandic hotell KNA**
Hotellet tilbyr spesialpris til påskefestivalens deltagere, enkeltrom kr 490 pr. døgn, dobbeltrom kr 320
Bestilling: Victor Hansen, se under for kontaktinfo.

Påmelding og info

Victor Hansen

e-post vahansen@student.hf.uio.no
tlf. 957 99 891m

Hjemmeside

Adresse: folk.uio.no/vahansen

Med direkte Internett-påmelding og -betaling!
Her finnes oppdatert deltakerliste og all info.

Betaling på nett

Billigst startavgift ved betaling på nett eller til kontonr. 0539.05.18376 (skriv hva beløpet gjelder).

I Norge:
B-blad i postabonnement
Til øvrige land: **B-Economique**

Returadresse:
Norges Sjakkforbund
Frennings vei 3, N-0588 OSLO

Ole Valaker og Magnus Carlsen

Lær sjakk med Magnus

Verdens yngste stormester lærer deg sjakk!

Boken geleider deg gjennom sjakkens ABC: Fra elementære regler, via nyttige tips i alle spilllets faser, til et mer avansert nivå.

Både nybegynnere og mer drevne spillere vil ha glede og nytte av boken.

- ISBN 82-05-33963-5
- Kr 199,-

www.gyldendal.no/akademisk/

